

MAHISA SATAKAM, PADARA VINDA SATAKAM,
STUTI SATAKAM, MANDASMITA
SATAKAM, KATAKSMI
SATAKAM.

EDITED

BY

PANDIT JIBANANDA VIDYASAGARA B. A.

CALCUTTA :

PRINTED AT THE SATYA PRESS

1874.

पिण्डितकुलतिलक-पूज्यपाद श्रीमत् तर्कवाचस्पति
पाद-प्रणीत-प्रकाशित-पुस्तकान्येतानि

१	आशुबोध व्याकरणम्	...	३।
२	धातुरूपादर्शः	...	२
३	शब्दस्त्रीम-महानिधि [संस्कृत अभिधान]	...	१०
४	सिद्धान्तकौमुदी—सरनाटिकासहिता	...	११
५	सिद्धान्तविन्दुसार [वेदान्त]	...	॥
६	तुलादानादिपद्धति [वङ्गाक्षरैः]	...	४
७	गयाश्राद्धादिपद्धति	...	१
८	शब्दार्थ रत्न	...	॥
९	वाक्यमञ्जरी [वङ्गाक्षरैः]	...	।
१०	कन्दोमञ्जरी तथा वृत्तरत्नाकर—स	...	॥ =
११	वेणीसंहार नाटक—सटीक	...	१
१२	सुद्राराक्षस नाटक—सटीक	...	१॥
१३	रत्नावली	...	॥।
१४	मालविकाग्निमित्र—सटीक	...	१॥
१५	धनञ्जय विजय—सटीक	...	।
१६	महावीरचरित	...	१॥
१७	साङ्घरतत्वकौमुदी—सटीक	...	२
१८	वैयाकरणभूषणसार	...	॥
१९	लौलावती	...	॥।
२०	बीजगणित	...	१
२१	शिष्टपालवध—सटीक	...	६
२२	किरातार्जुनीय—सटीक	...	२॥
२३	कुमारसम्भव—पूर्वखण्ड सटीक	...	१
२४	कुमारसम्भव—उत्तरखण्ड	...	॥
२५	अष्टकम् पाणिनीयम्	...	॥
२६	वाचस्पत्यम् [संस्कृत बृहद्भिधान]	...	६०
२७	कादम्बरी—सटीक	...	६०

शतकावलिः ।

॥ हरिः श्री ॥ स्तुतिशतकं ॥ श्री ॥

॥ १ ॥

पाण्डित्यं परमेश्वरि स्तुतिविधौ नैवाश्रयन्ते गिरां
वेरिञ्चान्यपि शुभनानि विगलत् गर्वाणि शर्वाणि ते ।
स्तोतुं त्वां परिफुल्लनीलनलिनश्यामाक्षि कामाक्षि मां
वाचालीकुरुते तथापि नितरां त्वत्पादमेवादरः ॥ १ ॥
तापिच्छस्तत्रकद्विषे तनुभृतां दारिद्रसुद्राद्विषे
संसाराख्यतमोमुषे पुररिपोर्वामाङ्गसीमाजुषे ।
कम्पातौरपपेपुषे कत्रयतां जिह्वाकुटो जग्म्वेषे
विश्वत्राणपुषे नमोस्तु सततं तस्मै परं ज्योतिषे ॥ २ ॥
ये सन्ध्याकृणयन्ति शङ्करजटाकान्तारचन्द्रार्भकं
सिन्दूरन्ति च ये पुरन्दरवधूसीमन्तसीमान्तरे ।
पुण्यं ये परिपक्वयन्ति वसतां काञ्चीपुरे माममी
पायासुः परमेश्वरप्रणयिनीपादोद्भवाः पांसवः ॥ ३ ॥
कामाङ्गस्वरपूर्णया शशिरुचा कम्बुसितानां त्विषा
कामारेरनुरागसिन्धुमधिकं कल्लोलितं कुर्वती ।

कामाक्षीति समस्तसज्जननुता कल्याणदात्री तृणां
 कारुण्याकुलमानसा भगवती कम्पातटे जृम्भते ॥ ४ ॥
 श्यामा का चन चन्द्रिका त्रिभुवने पुण्यात्मनामानने
 सौमाशून्यकवित्ववर्षजननी या कापि कादम्बिनी ।
 मारारातिमनोविमोहनविधौ काचित्तमःकन्दुली,
 कामाच्याः करुणाकटाक्षलहरी कामाय मे कल्पताम् ॥ ५ ॥
 कामाक्षीणपराक्रमप्रकटनं सम्भावयन्ती दृशा
 श्यामा क्षीरसहोदरस्मितरुचिप्रक्षालिताशान्तरा ।
 वामाक्षीजनमौलिभूषणमणिर्वाचां परा देवता
 कामाक्षीति विभाति कापि करुणा कम्पातटिन्यास्तटे ॥ ६ ॥
 ऐक्यं येन विरच्यते हरतज्जी दम्भावपुभावुकं
 रेखा यत्कचसोन्निशेखरदशां नैशाकरोमाहते ।
 श्रीन्नत्यं सुहरेति येन स महान् मेनासखस्मानुमान्
 कम्पातीरविहारिणा सुकृतिनस्तेनैव धाम्ना वयम् ॥ ७ ॥
 प्रौढध्वान्तकदम्बके कुमुदिनी पुण्याङ्गरन्दशयन्
 ज्योत्स्नासङ्गमर्नपि श्रोपि मिथुनन्मिश्रं समुद्धावयन् ।
 कान्तिन्दीलहरीदशां प्रकटयन् कम्पान्नभस्यङ्गतां
 कश्चिन्नेवमहोत्सवोविजयते काञ्चीपुरे शूलिनः ॥ ८ ॥
 तन्द्राहीनतमालनीलसुप्रमातारुण्यलीलागृहे
 तारानाथकिशोरलाञ्छितकचैः ताम्भारविन्दे चणैः ।
 मत्कं संस्क्रियतां मनोमनसिजप्रागल्भ्यनाडीन्धमैः
 कम्पातीरचरैर्घनस्तनभरैः पुखाङ्गरैश्श्याङ्गरैः ॥ ९ ॥

नित्यं निश्चलतामुपेत्य मरुतां रक्षाविधिं पुष्णती
 तेजस्त्रयपाटवेन किरणानुष्णद्युतेर्मुष्णती ।
 काञ्चीमध्यगतार्पि दीप्तिजननी विश्वान्तरे जृम्भते
 काचिच्चित्रमहो स्मृतापि तमसां निर्वापिका दीपिका ॥१०॥
 कान्तैः केशरुचां च यैः भ्रमरितं मन्दस्मितैः पुष्पितं
 कान्तगा पल्लवितं पदाम्बुरुहयोर्नैत्रत्विषा पत्रितम् ।
 कम्पातीरवनान्तरं विदधती कल्याणजन्मस्थली
 काञ्चीमध्यमहामणिर्विजयते काचित् कृपाकन्दली ॥ ११ ॥
 राकाचन्द्रसमानकान्तिवदना नाकाधिराजस्तुता
 मूकानामपि कुर्वती सुरधुनीनीकाशवाग्वैभवम् ।
 काञ्चीनगरी विहाररसिकाशोकापहन्त्री भता-
 मेका पुण्यपरम्परा पशुपतेराकारिणी राजते ॥ १२ ॥
 जाता शीतलशैललसुकृतिनां दृश्या परा देहिनां
 लोकानां क्षणमात्रसंस्मरणतस्मन्तापविच्छेदिनी ।
 आश्चर्यं वत खेलनं वितनुते नैश्वल्यमाविभ्रती
 कम्पायास्तटसीम्नि कापि तटिनी कारुण्यपाथोमयी ॥१३॥
 अक्ष्णोश्च स्तनयोः श्रिया श्रवणयोः बाह्वोश्च मूलस्रृष्टी-
 रत्तंसेन मुखेन च प्रतिदिनं द्रुह्यन् पयोजन्मने ।
 माधुर्येण गिरां गतेन मृदुना हंसाङ्गना क्लीपयन्
 काञ्चीसीम्नि चकास्ति कोपि कविता सन्तानवीजाङ्कुरः ॥१४॥
 खण्डं चान्द्रमसं वतंसमणिशं काञ्चीपुरे खेलनं
 कालेयच्छवितस्करौन्तानुरुचिं कर्णे जवे लोचने ।

तारुण्योष्णनखम्पचस्तनभरौ जङ्घास्फुरत्कुन्तलं
 भाग्यं देशिकसञ्चितं तव कदा सम्पादयेदस्विके ॥ १५ ॥
 तन्वानन्निजकेलिसौधसरणिं नैसर्गिकाणां गिरां
 केदारं कविमल्लसूक्तिलहरीं सस्यश्रियं गाञ्चतम् ।
 अंहोवच्चनचञ्चुकिञ्चन भजे काञ्चीपुरीमण्डनं
 पर्यायच्छविपाकशासनमणेः पौष्पैष्वं पौरुषम् ॥ १६ ॥
 आलोके मुखपङ्कजे च दधती सौधाकरीं चातुरीं
 चूडालङ्घ्यमाणपङ्कजवनीवैराकरप्रक्रिया ।
 मुग्धस्मेरमुखी घनस्तनतटी मूर्च्छालमध्याञ्चिता
 काञ्चीसीमनिकामिनी विजयते काचिज्जगन्मोहिनी ॥ १७ ॥
 यस्मिन्नम्भभवत्कटाक्षरजनी मन्देपि मन्दस्मित-
 ज्योत्स्ना संस्रपिता भवत्यभिमुखी तं प्रत्यहो देहिनम् ।
 द्राक्षामाक्षिकमाधुरी मदभरव्रीडाकरी वैखरो
 कामाक्षि स्वयमातनोत्यभिष्टतिं वामेक्षणे तक्षणात् ॥ १८ ॥
 कालिन्दीजलकान्तयस्मितरुचिस्खर्वाहिनी पाथसि
 प्रौढध्वान्तरुचः स्फुटाधरमहालीहित्यसन्धोदये ।
 माणिक्योपलकुण्डलांशुशिखिनिव्यामिश्रधूमश्रियः
 कल्याणैकभुवः कटाक्षसुषमाः कामाक्षि राजन्ति ते ॥ १९ ॥
 कलकलरणत्काञ्ची काञ्चीविभूषणमालिका
 कचभरलसञ्चन्द्रा चन्द्रावतंससधर्मिणी ।
 कविकुलगिरः श्रावं श्रावं मिलत्पुलकाङ्कुरं
 विरचितशिरःकम्पा कम्पातटे परिशोभते ॥ २० ॥

सरसवचसां वीची नीचीभवन्मधुमाधुरी
भरितभुवना कीर्त्तिमूर्त्तिर्मनीभवजित्वरी ।
जननि मनसो योग्यं भोग्यं नृणां तव जायते
कथमिव विना काञ्चीभूषे कटाक्षतरङ्गितम् ॥ २१ ॥

भ्रमरितसरितकूलोनीलोत्पलप्रभया
भयानतजनतमः खण्डीतुण्डीरसीन्नि विजृम्भते ।
अचलतपसामेकः पाकः प्रसूनशरासन-
प्रतिभटमनीहारी नारीकुलैकशिखामणिः ॥ २२ ॥

मधुरवचसोमन्दस्मिरामतङ्गजगामिनस्तरुणि
मजुषःस्तापिञ्छाभाः तमःपरिपन्थिनः ।
कुचभरनताः कुर्युर्भद्रङ्कुरङ्गविलोचनाः ।
कलितकरुणाः काञ्चीभाजः कपालि महोत्सवाः ॥ २३ ॥

कमलसुषमाकक्षारोहे विचक्षणवीक्षणाः
कुसुदसुखतम्रीडाचूडालकुन्तलबन्धुराः ।
रुचिररुचिभिस्तापिञ्छश्रोत्रपञ्चनचञ्चवः
पुरविजयिनः कम्पातीरे स्फुरन्ति मनोरथाः ॥ २४ ॥

कलितरतयः काञ्ची लीलाविधौ कविमण्डली
वचनलहरी वासन्तीनां वसन्तविभुतयः ।
कुशलविधये भूयासुर्मे कुरङ्गविलोचनाः
कुसुमविशिखारातिरक्षणां कृतूहलविभ्रमाः ॥ २५ ॥

कवलिततमः काण्डीस्तुण्डीरमण्डलिमण्डना
स्मरसिजननीसन्तानानामरुन्तुदशिखराः ।

नयनसरणेर्नदीय्यांसः कदानुभवन्ति मे

तरुणजलदश्यामाश्रयोस्तपःफलविभ्रमाः ॥ २६ ॥

अचरममिषुन्दीनं मीनध्वजस्य सुखश्रिया
सरसिजभुवोयानं स्नानं गतेनच मञ्जना ।

त्रिदशसदसामन्नं खिन्नं गिरा च वितन्वती

तिलकयति सा कम्पातीरं त्रिलोचनसुन्दरी ॥ २७ ॥

जननि भुवने चङ्कस्य ऽहं कियन्तमनेहसङ्क

पुं रूपकरभ्रष्टैर्दुष्टैर्धनेरुदरभ्रारिः ।

तरुणकिरणे तन्द्राशून्ये तरङ्गयलोचने नमति मयि ते

किञ्चित् काञ्चीपुरी मणिदीपिके ॥ २८ ॥

मुनिजनमनःपेटोरलं स्फुरत्करुणानदी

विहरणकलागेहं काञ्चीपुरी मणिभूषणम् ।

जगति महती मोहव्याधेर्नृणां परमौषधं

पुरहरदृशां साफल्यं मे पुरः प्रतिजृम्भताम् ॥ २९ ॥

मुनिजनमनोधाम्नेधाम्ने वचोमयजाङ्गवी

हिमगिरितटप्राग्भाराय स्थिराय परात्मने ।

विहरणजुषे काञ्चीदेशे महेश्वरलोचन-

तृतयसरसक्रीडासौधाङ्गणाय नमोनमः ॥ ३० ॥

मरकतरुचां प्रत्यादेशं महेश्वरचक्षुषा

ममृतलहरौपूरम्पारम्भवात्ख्यपयोनिधेः ।

सुचरितफलं काञ्चीभाजो जनस्य पचेलिमं

हिमशिखरिणो वंशस्यैक वतंसमुपास्यहे ॥ ३१ ॥

प्रणमनदिनारभे कम्पानदी सखितावके
 सरसकवितोन्मेषः पूपास्तां समुदञ्चति ।
 प्रतिभटमहाप्रौढप्रौढत्कवीयकुमुद्वती
 नयति तरसा निद्रामुद्रां नगेश्वरकान्तके ॥ ३२ ॥
 शमितजङ्घिमारम्भा कम्पातटी निकटे
 चरीनिहतदुरितस्त्रीमासीमाह्यमुद्रितकुन्तला ।
 फलितसुमनीवाञ्छा पाञ्चायुधी परदेवता
 सफलयतु मे नेत्रे गोत्रेश्वरप्रियनन्दिनी ॥ ३३ ॥
 मम तु धिषणा पीडया जाडयातिरेक कथं त्वया
 कुमुदसुषमामेत्री पात्रीवतंसितकुन्तला ।
 जगति शमितोत्कम्पा कम्पा नदीनिलयामसौ
 श्रयति हि गलच्चन्द्रा चन्द्रावतंससधर्मिणी ॥ ३४ ॥
 परिमलपरीपाकोद्रेकं पयोमुचि काञ्चने
 शिखरिणि पुनर्द्विधीभावं शशिन्यरुणातपम् ।
 अपिच जनयन् कम्बोर्लक्ष्मीमनख्युनि कोप्यसौ
 कुसुमधनुषः काञ्चीदेशे चक्रास्ति पराक्रमः ॥ ३५ ॥
 पुरदमयितुर्वाभोत्सङ्गस्थलेन रसज्ञया
 सरसकविताभाजां काञ्चोपुरोदरस्त्रीमया ।
 तटपरिसरैर्निहराद्वैर्वचोभिरकृत्विमैः
 किमिव न तुलामश्नञ्चेतो महेश्वरि गाहते ॥ ३६ ॥
 नयनयुगलीमस्त्राकीनाङ्गदानुफलैग्रहिं
 विदधति गती व्याकुर्वाणा गजेन्द्रचमत्क्रियां ।

मरकतरुचोमाहेशाघनस्तननम्रिताः

सुकृतविभवाः प्राञ्चः काञ्चीवतंसधुरन्धराः ॥ ३६ ॥

मनसिजयशःपारम्पर्यं मरन्दयरी सवाक्

कविकुलगिरां कन्दं कम्पानदीतटमण्डनम् ।

मधुरललितं मत्कञ्चक्षुर्मनीषिमनीहरं

पुरविजाग्रनक्षुर्वस्त्रं तत्परस्करुते सदा ॥ ३७ ॥

शिशिलिततमोलीलां नीलारविन्दविलोचनां

दहनविलसत्फालां श्रीकामङ्कोटिसुपाश्वहे ।

करधृतलसच्छूलाङ्गलारिचित्तमनीहरां

मनसिकृतसङ्गीलां लोलालकामलिकेक्षणाम् ॥ ३८ ॥

कलालीलाशालाकविकुलवचः कैरववरी

शरजगोत्सनाधारा शशधरशिशुश्लाघ्यमकुटी ।

युनीते नः कम्पापुलिनतटसौहार्दतरला

कदा चक्षुर्मार्गं कनकगिरिंधानुष्कमहिषी ॥ ४० ॥

नमोस्तानस्त्रेभ्यस्तनगरिमगर्वेण गुरुणा

दधानेभ्यश्चूडाभरणमभृतस्यन्दिशिशिरम् ।

सदावास्तव्येभ्यस्त्रुविधभुवि कम्पाख्यसरितः

यशोव्यापारेभ्यस्त्रु कृतविभवेभ्योरतिपतीः ॥ ४१ ॥

असूयन्ती काचिन्मरकतरुचेर्नाकिमकुटी

कादम्बं चुम्बन्ती नखकिरणचन्द्रांशुपटलैः ।

तमोमुद्राङ्घ्रिद्रावयतु मम काञ्चीनिलयना

हरोक्षङ्गश्रीमन्मणिगृहमहादीपकलिका ॥ ४२ ॥

अनाद्यन्ता काचित् सुजननयनानन्दजननी
 निरुन्धाना कान्तीं निजरुचिविलासैर्जलरुचाम् ।
 स्मरारिस्तारख्यं मनसि जनयन्ती स्वयमही
 गलत्कम्पाशम्पापरिलसति कम्पापरिसरे ॥ ४३ ॥

सुधाङ्घ्रिण्डीरश्रीस्मितरुचिषु तुण्डीरविषयं
 परिष्कुर्वाणसौ परिहसितनीलोत्पलरुचिः ।
 स्तनाभ्यामानन्त्रा स्तवकयतु मे काङ्क्षिततर्कं
 दृशामैशानीनां सुकृतफलपाण्डित्यगरिमा ॥ ४४ ॥

कृपाद्रोणी धारा कृपणधिषणानां प्रणमतां
 निहन्ती सन्तापं निगममकुटोत्तंसकलिका ।
 परा काञ्चीलीलापरिचयवती पर्वतसुता
 गिरान्नीवीदेवी गिरिशपरतन्त्रा विजयते ॥ ४५ ॥

कवित्वश्रीकन्दासुकृतपरिपाटी हिमगिरे
 विधात्री विश्वेषां विषमशरवीरध्वजपटी ।
 सखी कम्पानदाः पदहसितपाथोजयुगलौ
 पुराणी पायान्नः पुरमथनसाम्राज्यपदवी ॥ ४६ ॥

दरिद्राणा मध्ये दरदलिततापिञ्चसुषमा
 स्तनाभोग्लान्तास्तरुणहरिणाङ्गाङ्कितकचाः ।

हराधीना नाना विबुधमकुटीचुम्बितपदाः
 कदा कम्पातौरे कथय विहरामोगिरिसुते ॥ ४७ ॥

वरीवर्त्तुं स्वेमा त्वयि मम गिरां देवि मनसौ
 नरीनर्त्तुं प्रौढा वदनकमले वाक्यलहरी ।

चरीवर्त्तुं प्रज्ञा जननि जडिमानं परिजने
 सरीसर्त्तुं स्वैरं जननि मयि कामाक्षि करुणा ४८ ॥
 क्षणात्ते कामाक्षि भ्रमरसुषमाशिक्षणगुरुः
 कटाक्षव्याक्षेपो मम भवतु मोक्षाय विपदाम् ।
 नरौनर्त्तुं स्वैरं वचनलहरी निर्जरपुरी
 सरिहीचीनीची करणपटुरास्ये मम सदा ॥ ४९ ॥
 पुरस्तान्मे भूयात्प्रशमणि परस्तान्सम रुजां
 प्रचारस्ते कम्पातटविहृतिसम्पादिनि दृशोः ।
 इमां याच्ञामुरीकुरु सपदि दूरीकुरु तमः
 परीपाकं मूकं भ्रटिति बुधलोकञ्च नय माम् ॥ ५० ॥
 उदञ्चन्ती काञ्चीनगरनिलये त्वत्करुणया
 समृद्धा वाक् धाटीपरिहसितमाध्वीकवयताम् ।
 उपादत्ते मारप्रतिभटजटाजूटमकुटौ
 कुटीरोल्लासिन्या शतमखतटिन्या जयपटीं ॥ ५१ ॥
 श्रियं विद्यां दद्याज्जननि नमतां कौर्त्तिममितां
 सुपुत्रान् प्रादत्ते तव भ्रटिति कामाक्षिकरुणा ।
 त्रिलोक्यामाधिक्यं त्रिपुरपरिपन्थिप्रणयिनि
 प्रणामस्तत्पादे शमितदुरिते किन्न कुरुते ॥ ५२ ॥
 मनस्तभस्तभङ्गमयदुपकम्पं प्रणमतां
 सद्दालीलं नीलं विकुरजितलीलम्बनिकुरम् ।
 गिरां दूरं स्मैरं भृत्तगशिक्षिशोरं पशुपते-
 र्दृशां भोग्यं योग्यं तुहिनगिरिभाग्यं विजयते ॥ ५३ ॥

घनश्यामान् कामान्तकमहिषि कामाक्षि मधुरान्
 दृशां पाशानेतानमृतजलशीताननुपमान् ।
 भवोत्पाते भीते मयि वितर पोते दृढभव-
 न्ननशुशुके मूके हिमगिरिपताके करुणया ॥ ५४ ॥
 नतानां मन्दानां भवनिगलबन्धाकुलधियां
 महाम्भां रुन्धानामभिलषितसन्धानतिलकाम् ।
 चरन्तीं कम्पायास्तटभुवि सवित्रीं त्रिजगतां
 स्मरामस्तां नित्यं स्मरमयनजीवातुकलिकाम् ॥ ५५ ॥
 परा विद्या हृद्यादृतमदनविद्यामरकत-
 प्रभानीला लीलाचरवशितशूलायुधमनाः ।
 तमःपूरं दूरं चरणनतपीरन्दरपुरी
 मृगाक्षी कामाक्षी कमलतरलाक्षी नयतु मे ॥ ५६ ॥
 अहन्ताख्यातवकबलयति हा हन्त हरिणी
 हठास्त्रिद्रूपं हरमहिषि सस्याङ्कुरमसौ
 कटाक्षव्यक्षेपप्रकटहरिपाषाणपटलै
 रिमामुच्चैरुच्चाटय भ्रूटिति कामाक्षि क्लपया ॥ ५७ ॥
 बुधे वाममूके वा परिपतति यस्मिन् क्षणमसौ
 कटाक्षः कामाक्षि प्रकटजडिभक्षोभपटिमा ।
 कथङ्कारं नास्मै करमुकुलचूडालमुकुटा
 नमोवाकं ब्रूयुर्नसुचिपरिपन्थिप्रभृतयः ॥ ५८ ॥
 प्रतीचीं पश्यामः प्रकटरुचिनीवारकणिश-
 प्रभासध्रीचीनां प्रदलितषड्धारकबलाम् ।

चरन्तीं सौषुम्ने पथि परपदेन्दु प्रविगलत्
 सुधाद्राङ्गामाचीं परिणतपरञ्जोतिरुदयाम् ॥ ५८ ॥
 जम्भारातिप्रभृतिमकुटान् पादयोः पीडयन्ती
 गुम्भान्वाचां कविजनकृतान् स्वैरमारामयन्ती ।
 शम्भालक्ष्मीं मणिगणरुचां पाटलैः प्रापयन्ती
 कम्पातीरे कविपरिषदां जम्भते भाग्यसीमा ॥ ६० ॥
 चन्द्रापीडंश्चतुरवदनां चञ्चलापाङ्गलीलां
 कुन्दस्मेराङ्कुचभरणतां कुन्तलोद्भूतभङ्गाम् ।
 मारारारतेर्मदनशिखिनं मांसलन्दीपयन्तीं
 कामाचीं तां कविकुलगिरां कल्पवल्लीमुपासे ॥ ६१ ॥
 कालाभोदप्रकरसुषमां कान्तिभिस्तर्जयन्ती
 कथाणानामुदयसरणिः कल्पवल्लीकवीनाम् ।
 कन्दर्पारेः प्रियसहचरौ कलभघाणां निहन्ती
 काञ्चीदेशं तिलकयति सा कापि कारुण्यसीमा ॥ ६२ ॥
 ऊरौकुर्वन्नरसिजतटे चातुरौ भूधराणां
 पार्थोजानां नयनयुगले पारिपान्त्यं वितन्वन् ।
 कम्पातीरे विहरति रुचा मोघयन्नेवशैलीं
 कोकह्वेषं शिरसि कलयन् कोपि विद्याविशेषः ॥ ६३ ॥
 काञ्चीलौला परिचयवती कापिं तापिञ्जलक्ष्मीः
 जाड्यारण्ये हुतवहशिखा जन्मभूमिः कृपायाः ।
 माकन्दश्रीर्मधुरकविताचातुरौ कोकिलानां
 मार्गभूयात्मनयनयोर्मान्मथौ कापिविद्या ॥ ६४ ॥

सेतुर्मातर्मरकतमयोभक्तिभाजां भवाब्धौ
 लीलालोलाकुवलयमयी मान्मथो वैजयन्ती ।
 काञ्चीभूषा पशुपतिहृशां कापि कालाञ्जनाली-
 सुक्तं दुःखं शियिलयतु ते मञ्जलापाङ्गमाला ॥ ६५ ॥
 व्यावृण्वाना कुवलयदलप्रक्रियावैरसुद्रां
 व्याकुर्वाणा मनसिजमहाराजसाम्राजप्रलक्ष्मीम् ।
 काञ्चीलोलाविहृतिरसिके काङ्क्षितान्नः क्रियासु-
 र्वन्धच्छेदे तव नियमिनां बह्वदीक्षाः कटाक्षाः ॥ ६६ ॥
 कालाभोदे शशिरुचि दलं कौतकन्दर्शयन्ती
 मध्ये सौदामिनि मधुलिहां मालिकां राजयन्ती ।
 हंसारावं विकचकमले मञ्जुमुल्लासयन्ती
 कम्पातीरे विलसति न वा कापि कारुण्यलक्ष्मीः ॥ ६७ ॥
 चित्रच्चित्रं निजमृदुतया तर्जयन् पद्मवालिं
 पुंसां कामान् भुवि च जियतं पूरयन् पुरण्यभाजां ।
 जातश्रैलान्न तु जलनिधेः स्वैरसञ्चारशीलः
 काञ्चीभूषा कलयतु शिवं कोपि चिन्तामणिर्मै ॥ ६८ ॥
 ताम्नाभोजं जलदर्निकटे तत्र बन्धूकपुष्पं
 तस्मिन्मल्लौकुसुमसुषमान्तत्र वीणाविनादम् ।
 व्यावृण्वाना सुकृतलहरी कापि काञ्ची नगर्थ्या-
 मैशानी सा कलयतितरामैन्द्रजालं विलासम् ॥ ६९ ॥
 आहारांशं त्रिदशसदसामाश्रयं चातकानां
 आकाशोपर्यपि च कलयन् आलयन्तुङ्गमेषः ।

कम्पातीरे विहरतितरां कामधेनुः कवीनां
 मञ्जुस्मिरामदननिगमप्रक्रियासम्प्रदायः ॥ ७० ॥
 आद्रीभूतैरविरलकपैरात्तलीलाविलासैः
 आस्थापूर्णैरधिकचपलैरञ्चिताभोजशिल्पैः ।
 कान्तैर्लक्ष्मीललितभवनैः कान्तिसीरभ्यसारैः
 काश्मल्यं नः कवल्यतु सा कामकोटी कटाक्षैः ॥ ७१ ॥
 आधून्विन्यै तरलनयनैराङ्गजी वैजयन्तो-
 मानन्दिन्यै निजपदजुषायान्तकाञ्चीपुरायै ।
 आस्माकीनं हृदयमखिलै रागमानां प्रपन्नैः
 आराध्यायै स्पृहयतितरामादिमायै जनन्यै ॥ ७२ ॥
 दूरं वाचां त्रिदशसदृशां दुःखसिन्धुस्तरितं
 मोहच्छैलचितिरुहवने क्रूरधारं कुठारम् ।
 कम्पातीरप्रणयिकविभिः वर्णितीव्यञ्जरित्रं
 शान्त्यै सेवे सकलविपदां शाङ्करन्तकतत्रम् ॥ ७३ ॥
 खण्डीकृत्य प्रकृतिकुटिलं कल्पषं प्रातिभन्धी
 शूण्डीरत्वं निजपदजुषां शून्यतन्द्रं दिशन्ती ।
 तुण्डीराख्ये महति विषये खर्णलृष्टिप्रदात्री
 चण्डी देवी कलयति रतिं चन्द्रपीडालचूडे ॥ ७४ ॥
 येन ख्यातो भवति स गृही पुरुषोमेरुधन्वा
 यदृकोणं मदननिगमप्राभवम्बोभवाति ।
 यत्प्रौढ्यैवं त्रिजगदधिपो जृम्भते किम्पचानः
 कम्पातीरे स जयति महान् कश्चिदोजो विशेषः ॥ ७५ ॥

अन्या धन्या गतिरिह गिरां देवि कामाक्षि कामे
 निन्द्याभिद्याक्षपदि जडतां कल्मषायोन्मिषन्ती ।
 साध्वी माध्वीरसमधुरताभञ्जिनी मञ्जुनीति-
 वांणीश्रेणी भटिति वृणुयात् स्पर्धिनी स्वर्धुनी' माम् ॥ ७६ ॥
 यस्या वाटी हृदयकमलं कौसुभी योगभाजां
 यस्याः पीठी सततशिशिराशीकरैर्माकरन्दैः ।
 यस्याः पेटौ श्रुतिपथदृशां मौलिरत्नस्य काञ्ची
 सा मे सोमाभरणमहिषी साधयेत् काङ्क्षितानि ॥ ७७ ॥
 एका माता सकलजगता मेयुषी ध्यानमुद्रा-
 मेकास्वाधीश्वरचरणयोरिकतानाममित्ये ।
 ताटङ्कोद्यन्मणिगणरुचा ताम्रकर्णप्रदेशा
 तारुण्यश्रीस्तवकितरुचा तापसी कापि बाला ॥ ७८ ॥
 दन्तादन्तिप्रकटजकरी दन्तिभिर्मन्दयानै-
 मन्दाराणां मदपरिणतिं मथ्रती मन्दहासैः ।
 अङ्कुराभ्यां मनसिजरिपोरङ्घ्रितोराःकुचाभ्या
 मन्तः काञ्चि स्फुरति जगतामादिमा कापि माता ॥ ७९ ॥
 त्रियम्बककुटम्बिनीं त्रिपुरसुन्दरीं मन्दिरां
 पुलिन्दपतिसुन्दरीं त्रिपुरभैरवीं भारतीं ।
 मतङ्गकुलनायिकां महिषमर्दिनीं मातृकां
 भणन्ति विबुधोत्तमाः विह्वतिमेव कामाक्षि ते ॥ ८० ॥
 महामुनि मनोनटी महति रम्यकम्पातटी
 कुटीरकविहारिणी कुटिलबोधसंहारिणी ।

सदा भवतु कामिनौ सकलदेहिनां स्वामिनी
 कृपातिव्यकिङ्करी मम विभूतये शङ्करी ॥ ८१ ॥
 जडाः प्रकृतिनिर्द्वेना जनविलोचनारन्तुदा
 नरानन निवीक्षणं क्षणमवाप्य कामाक्षि ते ।
 वचस्व, 'मधुमाधुरी' प्रकटयन्ति पौरन्दरीं
 विभूतिषु विडम्बनां वपुषि मान्मथीं प्रक्रियाम् ॥ ८२ ॥
 घनस्तनतटस्फुटत् स्फुरितकञ्चुली चञ्चली
 कृत त्रिपुरशासनासुजनशीलितोपासना ।
 दृशोऽक्षरणिमश्रुते मम कदा नु काञ्चीपुरे
 परापरमयोगिनां मनसि चित्कला पुष्कला ॥ ८३ ॥
 कावोद्द्रहृदयेचरो परिगृहीतकाञ्चीपुरी
 निरूढकरुणाभरी निखिललोकरक्षाकरी ।
 मनःपथद्वीयसी मदनशासनप्रेयसी
 महागुणगरीयसी मम दृगोस्तु नेदीयसी ॥ ८४ ॥
 धनेन नरमामहेखिलजनन्न सेवामहे
 न चापलमयामहे भवभयान्न दूयामहे ।
 स्थिरान्तमुमहेतरां मनसि किञ्च काञ्चीपुरे
 स्मरान्तककुटम्बिनीचरणपल्लवोपासनाम् ॥ ८५ ॥
 सुराः परिजनावपुर्मनसिजाय वैरायते
 त्रिविष्टपनितम्बिनी कुचतटी च केलीगिरिः ।
 गिरिस्त्ररभयो वयस्तरुणिमा दरीदृश्यते
 कटाक्षसरणी क्षणं निपतितस्य कामाक्षि ते ॥ ८६ ॥

पवित्रयजगत्त्रयी विबुधबोधजीकतुभिः
 धुरत्रयविमर्दिनः पुलककञ्जुलीदारिभिः ।
 भवक्षयविचक्षणैर्व्यसनमोक्षणैर्वीक्षणै-
 निर्दोक्षणशिरोमणिं करुणयैव कामाक्षि मां ॥ ८७ ॥
 कदा कलितखेलनाः करुणयैव काञ्चीपुरे
 कलायमुकुलविषः शुभक्रदम्बपुण्याङ्कुराः ।
 प्रयोधरभरालसाः कविजनेषु ते बन्धुराः
 पचेलिमल्लपारसाः परिपतन्ति मार्गे दृशोः ॥ ८८ ॥
 अशीध्यमचलोद्भवं हृदयनन्दनं देहिनां
 अनर्घमधिकार्चित् किमपि रत्नमुद्योतते ।
 अनेन समलङ्कृता जयति शङ्कराङ्गस्थली
 कदास्य मम मानसं ब्रजति पेटिकाविभ्रमम् ॥ ८९ ॥
 परामृतभरौ श्रुता जगति नित्यमन्तश्चरीं
 नृणामपि वह्निश्चरी परमसंविदैकात्मिका ।
 महद्भिरपरोक्षिता सततमेव काञ्चीपुरे
 समान्वहनहङ्करी मनसि भातु कामेश्वरी ॥ ९० ॥
 तमोविपिनधाविनं सततमेव काञ्चीपुरी
 विहाररसिका परापरमसखिदुर्वीरुहे ।
 कटाक्षनिगलैर्दृढं हृदयदुष्टदन्तावल-
 क्षिरं नयतु मामकं त्रिपुरवैरिसीमन्तिनी ॥ ९१ ॥
 त्वमेव सति चण्डिका त्वमसि देवि चासुखिका
 त्वमेव परमात्मिका त्वमसि योगिनी रूपिणी ।

त्वमेव किल शाश्वती त्वमसि कामकोटी जया
 त्वमेव विजया त्वयि विजगदख्य किं ब्रूमहे ॥ ८२ ॥
 परे जननि पार्वति प्रणतपालिनि प्रातिभा-
 प्रदात्रि परमेश्वरि विजगदाश्रिते शाश्वते ।
 त्रयैस्वककुटुम्बिनि त्रिपदसङ्गिनि त्रयीक्षणे
 त्रिशक्तिमयि वीक्षणं मयि निधेहि कामाक्षि ते ॥ ८३ ॥
 मनोमधुकरोत्सवं विदधती मनोषा जुषां
 स्वयं प्रभववैखरी विपिनवीथिकालम्बिनी ।
 अहो शिशिरता कृपा मधुरमेन कम्पातटे
 चराचरविधायिनी चरति कापि चिन्ताजरी ॥ ८४ ॥
 कलावति कलाश्रुतोमुकुटसौम्नि क्लोलावति
 स्मृहावति महेश्वरे भुवनमोहने आस्वति ।
 प्रभावति रमे सदा महितरूप शोभावति
 त्वरावति परे सदा गुरुकृपास्व, धारावति ॥ ८५ ॥
 त्वयैव जगदख्यया भुवनमण्डली सूयते
 त्वयैव करुणाद्भया तद्वरक्षणं नीयते ।
 त्वयैव घनकोपया नयनपावके ह्यते
 त्वयैव किल नित्यया जगति सन्ततं स्थीयते ॥ ८६ ॥
 चराचरजगन्मयीं सकलहृन्मयीं चिन्मयीं
 गुणत्रयमयीं जगत्त्रयमयीं त्रिधामामयीं ।
 परापरमयीं सदादशदिशानिशाहमेयीं
 परां सततसन्मयीं मनसि चिन्मयीं शीलये ॥ ८७ ॥

जय जगदम्बिके हरकुटुम्बिनि नेत्ररुचा-
जितशरदम्बुजे घनविडम्बिनि केशरुचा ।
परमवलम्बनं कुरु सदा सुररूपरूप-
ममगतसम्बिदो जडिमडम्बरताण्डवन्नः ॥ ६८ ॥
भुवनजननि भूषा भूतचन्द्रे नमस्ते
क्वल्बुषमनिकम्पातीरगेहे नमस्ते ।
निखिलनिगमवेद्ये नित्यरूपे नमस्ते
परशिवमयि पाशच्छेदहस्ते नमस्ते ॥ ६९ ॥
समरविजयकोटी साधकानन्दधाटी
मृदुगुणपरिपेटी मुख्यकादम्बवाटी ।
भुनिनुतपरिपाटीमोहिताजातुकोटी
परमशिवबधूटी पातु मां कामकोटी ॥ १०० ॥
कण्ठाक्षीकाञ्चीपुरमणिविपञ्चीलयभरौ
शिरःकम्पा कम्पा वसतिरनुकम्पा जलनिधिः ।
घनश्यामा श्यामा कठिनकुचसीमा मनसि मे
मृगाक्षी कामाक्षी हरनटनसाक्षी विहरतां ॥ १ ॥
इदम्परपदप्रदं प्रकृतिपेशलं पावनं
परापरचिदाकृतिप्रकटनप्रदीपायितं ।
स्तवं पठत नित्यदा मनसि भावयन्तोऽम्बिकां
जपैरलमलं मुखैरधिकदेहसंशोषणैः ॥ २ ॥
॥ इतिस्तुतिशतकं प्रथमं समाप्तम् ॥

अहिषशतकम् ॥

॥ २ ॥

स्वस्थस्तु प्रथमं समस्तजगते तस्मान्नस्तापत-
तस्मन्तो ये निवसन्ति सन्तु सुखिनस्ते मां शिवानुग्रहात् ।

धर्मिष्ठे पथि सच्चरंत्वनिपा धर्मापदेशाहृता-
स्तेषां ये भुवि मन्त्रिणस्सुमनसस्तो सन्तु दीर्घायुषः ॥ १ ॥

ये जज्ञा विमलेत्र भोसलकुले सूर्येन्दुवंशोपमेराजान-
श्चिरजीविनश्च सुखिनस्तेसन्तु सन्तानिनः ।

एतद्वंशपरम्पराक्रमवशात्सभ्यास्समभ्यागता

स्तेसन्तुप्रथमानमानविभवाराज्ञां कटाचोर्मिभिः ॥ २ ॥

धान्यं वाथ धनानि वा समधिकी कृत्वा मिथः स्वर्धया

मिथ्यासाहसिनोऽभ्युपेत्यवृषला देशाधिकाराशया ।

लुण्ठित्वा बहुधोपधा वितरणां तत्पूर्तये ये प्रजा

सर्वस्वंप्रसभं हरन्ति च शठास्ते यान्तु कालान्तिकं ॥ ३ ॥

कृष्यं नाम क्लीबलब्ध सहजो धर्माह्वयत्यन्तरै

श्योलेषु द्विजसत्तमैरनुचिताप्यंगीकृता सा कृषिः ।

तानेतान्वृषलाशुशपत्यकरुणा ये दुश्चवैर्भाषितै-

र्यै वातान् प्रहरन्ति तत्पूर्तिकरं भूयात् कमीख्यांपदं ॥ ४ ॥

राजा रुग्धमतिं गतोपि सचिवास्तं वञ्चयन्तः खला-
देशद्रोहपरास्मदैव वृषलास्तर्वापहारोद्यताः ।

आशां मा कुरु चोलदेशकृषये त्वं सौरिभातः परं
शिष्टं मे त्वलमत्तकं तदपि च भ्रातस्तवाप्यन्ततः ॥ ५ ॥

नानाजिप्रभुचन्द्रभानुहजीन्द्रानन्दरायादयो

विहांसः प्रभदोगताशृत्सुधीसन्दीहजीषातवः ।

विद्यायां विषवृद्धयोहि वृषलास्तुभ्यास्ति दानीन्तना

किं कुर्वेऽस्य कृषिं व्रजामि शरणन्वामेव विश्वावर्नी ॥ ६ ॥

विद्याजीवनकुण्ठनेन च कृषावालम्बितायां चिरा-

दापक्के कणिशे कुतोपि पिशुनाः केदारमाह्वयन्ते ।

हा किं तत्कथयेह वालुमणियं मे पुक्तिहस्तान्तरं

हकारस्थलसम्प्रतीसुजुमुदारित्यादयो निर्दयाः ॥ ७ ॥

दुर्भिन्नं कृषतीनहीति जगति ख्यातं किल ब्रह्मणा-

मापद्धर्मतया मनौ च कृषिगोरक्षादिकं सम्मतं ।

भूपेष्वर्थपरेषु हस्तसमये चक्षुषोच दुर्भिन्नतो

वृत्त्यर्थं कृषिमाश्रयेम भुवि नः किस्वाततोहीयते ॥ ८ ॥

अक्षैर्मेति ननु श्रुतिश्रुतिपथं प्रायः प्रविष्टा न किं

सौख्यं वा हलजीविनामनुपमं भ्रातर्न किं पश्यसि ।

किं वक्षे तदपि क्षितीश्वरवहिर्द्वारप्रकोष्ठस्थली

दोर्घावस्थितिरौरवाय कुरुषे हा हन्त हन्तस्पृहां ॥ ९ ॥

तानाश्रुत्यचिरं खलान्मधुमुचावाचा च नुत्वा बहु

श्रान्तोहं विफलश्रमस्तदुपरि द्वाग्धैश्यकर्माश्रुतः ।

निष्कारण्यद्यशतद्वितीर्यमहिषाभिख्यानुपेत्य प्रभून्
 सम्यक् तैः परिरक्षितश्च कृतवित् स्तौम्यदहर्षेण तान् ॥ १० ॥
 यं योरक्षति तस्य सः प्रभुरिति स्यष्ट हिमद्रक्षिणो
 राज श्रीमहिषान्विनृत्य सफलं कुर्वेद्य वाग्वैभवम् ।
 मत्पीडानिरतान्मदीयहिषाभिज्ञानशून्यान्प्रभून्
 यन्निन्दामि निशम्य तद्गुणविदस्तुथन्तु सन्तोषपाः ॥ ११ ॥
 कश्चित्पशुधमं लुलाय विगुणं कर्तुं प्रवृत्तं शृतं
 त्वामालम्ब्य समुत्सहे न खलु तद्वर्णस्य माहात्म्यतः ।
 मद्द्रोहप्रवणाधिकारि हतक क्रोधेन तन्निन्दन-
 व्याजात्तत्प्रभृतत्प्रभुष्वपि च चाक् दण्डोमया पायते ॥ १२ ॥
 हारे भाग्यवतामनादरतया लक्ष्मावमानं महत्
 सत्कृथार्जितस्सर्वलुण्ठितसुभेदारिषु चामर्षतः ।
 व्याजीकृत्य ह्ययद्विषं परित्वडायेमी मया निन्दिता-
 स्तीक्ष्णप्यन्तु परं निरङ्कुशतया सम्मानयन्तः कवीन् ॥ १३ ॥
 अथैतन्महिषप्रवन्धमिह ये भूपा गुणग्राहिण
 स्ते बुद्ध्वा निज दुर्गुणान् कविमुखान्तद्द्वन्द्वमर्षादयां ।
 अद्रोहेण निजाः प्रजाद्वय यथाधर्मं प्रजा रक्षितुं
 कुर्वन्तु स्व त्वत्कामागतनरान्देशाधिकारोचितान् ॥ १४ ॥
 रुग्धान्निग्धनिकानामामदमषीदिग्धान्विदग्धानहो
 जग्धी यग्धिषु दग्धबुद्धिविभवान् द्विग्धैः खलैरन्वहम् ।
 धन्यसैरिभमेकमेवभवने मन्ये किमन्यैर्नृपैर्यीधान्यैश्च
 धनैश्च रक्षति जनान् सर्वोपकारक्षमः ॥ १५ ॥

श्रोतुं त्वां महिषाधिराजसुगुणं मीमांसते धीर्मम
 त्वञ्च स्तुत्यतया प्रबन्ध वचसां योग्योसि किंत्वन्वहम् ।
 वित्तोन्मत्त नरेन्द्रदुर्गुणघटामिथ्यास्तवोपक्रमै-
 र्वाग्भिः पर्युषिताभिरद्वय भवतः कुर्वे नुतिं क्षम्यतां ॥ १६ ॥
 शम्बाकारुपिमानगिन्तारियवान् पुं बूलशम्बालिका
 सूचीशम्बविशेषकीद्वतिलश्यामाकगोधूमकान् ।
 त्वं सिद्धार्थकुलित्यनुज्जतुवरीनिष्पावभाषादिकान्
 तन्तं कालमुषेत्यसैरिभपते निष्पादासंरक्षणः ॥ १७ ॥
 शार्थशोधरस्वदीक्षितमिमौ दृष्ट्वा महापण्डितौ
 विद्यायै न स्पृहये यदापि परं ज्ञातं विभिम्याहवात् ।
 वानिज्यधनमूलकं तदखिलन्यक्त्वाश्रितस्त्वाग्रहं
 त्वं विद्या च धनं त्वमेव सकलं त्वं मे लुलाय प्रभो ॥ १८ ॥
 विद्वन्मातुरु साहसं शृणु वचोवचामि यत्ते हितं
 त्यक्त्वा कामदमन्त्सैरिभपतिं निर्व्याजबन्धुं नृणाम् ।
 श्रीरङ्गाभिधपद्वरणं प्रति सखे मागाज्वत्स्थालयं
 दूरे श्रीनिर्कटे कृतान्तमहिषप्रैवेयघण्टारवः ॥ १९ ॥
 प्रज्ञापस्य विशेषविक्रयवणिक् जानस्सुधीशोधरः
 क्षान्नं स्वर्णमभूङ्गताम्बुमग्निनोधिक् तस्य षट् दूर्धिनीम् ।
 स्थातः कुट्टिकविस्तुदुर्धनिगृहद्वारेषु निद्रायते
 तत्सर्वं महिवेष्मराननुसृतेदौर्भाग्यधात्रः फलं ॥ २० ॥
 न ब्रूषे परुषं न जल्पसि सृषावादं न गर्वीन्नतिं
 धत्सेप्रत्युत लाङ्गले नियमितं स्वं क्लेशयित्वा वपुः ।

मर्त्यानामनुपाधिजीवनकृते त्वंकल्पसे काथ्येसर
 त्ववं सतिदुर्नृपाननुसरन्हन्तास्मग्रहं वञ्चितः ॥ २१ ॥
 त्वं क्रीतोसि मया पणैः कतिपयैर्भर्तुं कुटुम्बं निजं
 त्वन्तु प्राग्धमर्णतामिव भजन् स्त्रां क्लेशयित्वा तनूम् ।
 नानाधान्यसमुद्भवैर्यदकरोस्त्वन्मां तथा निर्वृतं
 तत्तेश्रीमहिषाद्भुतैरुपकृतेः क्रीतोस्मि मूल्यं विना ॥ २२ ॥
 पैशून्यं न हि कर्णगाभि भवतोनाञ्चस्ययेवञ्चनां
 एकाकारतएवतिष्ठसि सखे सर्वास्त्रवस्थासु च ।
 भूपालैरलमव्यवस्थहृदयैर्दिष्टाद्य लब्धोसि न-
 श्रीमन्कासरसार्वभौमभवता नाथेन मोहामहे ॥ २३ ॥
 त्वंबद्धोसि मद्गणैर्दृढमहोवद्धोस्मि च त्वद्गणै-
 स्त्वं मारक्षसि सैरिभोन्तप्रसखैरक्षामि च त्वामहम् ।
 इत्यन्योन्यकृतोपकारमुदितावावाभिहवावपि
 स्थास्यामश्शरदांशतं द्रुतममी नश्यन्तु नश्शत्रवः ॥ २४ ॥
 मत्तावित्तमदैर्दुराग्रहभृताश्चण्डालरगडासुता
 येमौर्धनिकानि कामपरुषथाहारकौलेयकाः ।
 तेषां वक्रविलोकनात्तव वरं स्थलाण्डकोशे क्षणं
 येन श्रीमहिषेन्द्रलभ्यतइह प्रायेण मिटाशनं ॥ २५ ॥
 देहं स्वं परिदण्डय यद्वि भवता धान्यं धनं वार्जितं
 तत्सर्वं प्रसभं हरन्ति हि शुभे दाराः स्वकीयं यथा ।
 हेतुस्तत्र किलायमेव महिषज्ञातो मया श्रूयतां
 पुत्राएवपितुर्हरन्ति हि धनं प्रेम्णा बलाद्वाखिलम् ॥ २६ ॥

चुहाधां यदि यासि कासरपते तर्हीदमाकर्ण्यतां
अस्माभिर्हि तृणीकृतान् भुवि सुभेदारान् सुखं भक्षय ।

निस्सारानपराधलीशरहितानेतान् पलालोत्करा-
न्नित्यं भक्षयता त्वया क इव हा लोकोपकारो भवेत् ॥२७॥

दृष्ट्यादानजलावगाहनतनूसंघर्षणादिक्रमैः
कामं सैरिभरा जराजभवतः सेवामकार्षं चिरम् ।

एतावत्त्वहमर्थं ये पितृपतिं देवं त्वदारोहिणं
क्षिप्रं प्रापय सन्निधिं ननु सुभेदारस्य मशोहिणः ॥२८॥

कायक्लेशमहर्निशं विदधता द्राघीयसानेहसा
केदारे भवतान्तराय बहस्रे निष्पादितं यत् फलम् ।

त्वद्भागेन समं समस्तमपि तद्ये नैव नीतं बलात्
तं क्षिप्रं यमसन्निधिं नय तुलायाधीश तुभ्यं नमः ॥२९॥

तिष्ठन्तु क्षितिपा सुविस्मयभरप्राग्भावदूरीभवत्
क्लृत्वाक्लृत्विचेकमूढमनसो नैवाश्रये तानहम् ।

एहि त्वं सरसीतटं तव पुनर्मूर्धाभिषेकं जलै-
रस्त्रत्वंसधावनायक्यै राजेव संरक्ष नः ॥३०॥

भूपो भूप इतीव किं न्वनुगता जातिर्घटत्वादिवत्
भूमावस्ति य एव रक्षति जनान्राजा स एव स्वयम् ।

किं भूमीपतयः शरारव इमी क्रूराः किराता इव
प्रायस्सर्वजनीन कासरपते राजा त्वमेवासि नः ॥३१॥

अथ श्लेषः ।

सानन्दं महिषीशतं रमयथे मूर्धाभिषिक्तोन्वहं
त्वं बालव्यजनावधूतिमसक्तं प्राप्नोषिभृङ्गाख्यतः ।

किञ्च स्त्रां प्रकृतिं न मुञ्चसि त्वण्प्रायं जगत्पश्यसि
स्वस्ति श्रीमहिषेन्द्र तेऽस्तु नियतं राजा त्वजेवासिनः ॥२२॥

धातुत्सन्तले विमुञ्चसि सुहुर्विष्णुमूत्रमभूततपं
धत्से नाप्यपलालमाख्यमनिगं स्निहेन सम्बर्धथे ।

शङ्खध्यापि पयः पिवत्यनुद्दिनं तस्माद्दन्तं मुखे
वत्स श्रीमहिषेन्द्र बालकर्मवत् त्वां वीक्ष्य नन्द्याम्यहम् ॥२३॥

चान्तं चान्तमथापि निर्दयसजीकाष्टैः करीषैरपि
घ्नन्त्यङ्गेषु जनास्तदेतद्विलसं दुःखं क्षमाभूलकम् ।

इत्यालोच्य रुचेव सैरिभपते सौराञ्चलेन क्षमा-
मुन्मूल्य प्रसभं करोषि कण्ठमृतां नीरसस्योचिताम् ॥२४॥

ब्रूषे त्वं विविधान् स्वरान् बहुविधान् काण्डांश्च धत्से मुखे
प्रातश्चाध्ययनं पदकमविधिं किञ्चीक्षरन् गच्छसि ।

अङ्गेषु अममादधासि बहुधा बहुधा वृत्तिं करोष्यन्वहं
भासि त्वं महिषाधिराज नियतं वेदावधानीय तः ॥२५॥

मुद्राधारणदग्धचर्मकतया दृश्यैः क्षिणैरङ्कितो
मध्याह्नात्परमेन मज्जसि जले सानन्दतीर्थादरः ।

शान्ताङ्गाररुचिं विभर्षिं च तनौ तिष्ठन्मते दण्डिनो
गुण्डाचार्यमिवाधुनानुकुरूपे श्रीमन्महासैरिभ ॥२६॥

धत्से शृङ्गायुगं प्रतप्तमभितो गावे प्रतप्ताङ्गनं
श्रीरामानुजमण्डलस्य सदृशं चिह्नं च धत्से सुखे ।

गोष्ठीभूय निजप्रबन्धसमये क्रन्दस्य मन्दारव
तन्नूनं महिषाधिराज भवसि श्यैवैष्णवाग्र्ये सरः ॥३७॥

त्वां वाचंयमतां दधासि सहसे शीतातपौ निश्चलः
किञ्चिन्नैव च याचसे भुवि यथा जातात्मना तिष्ठसि ।

प्राणाकर्षकताय मे न नियमे नारूढ एवासि च
प्रायः कासर हे सदाशिव महायोगीव संहृष्यसे ॥३८॥

शृङ्गाग्र्येण मुहुर्मुहुर्निजतनुं कण्डूयसे मौनवान्
प्राग्वंशोपहितां प्रविश्य विपुलां शालां महिष्या समम् ।

अन्तस्तिष्ठसि धूलिधूसरतनुः कृष्णाजिनाच्छादितः
तन्मे भासि लुलाय दीक्षित इव त्वं वाजिमेधकृती ॥३९॥

ग्राह्योसि श्रवणादिभिः परिचयान्तत्त्वाममर्शं कृते
स व्यञ्जानमयोसि किञ्च बहुदारणान्तरे दृश्यसे ।

प्रत्यक्षीक्रियसे च योगिभिरखण्डाकारवृत्त्या स्वयं
तस्मात्पुच्छमयं लुलाय परमं ब्रह्मत्वमेवासिनः ॥४०॥

गोत्रीर्द्धेदनकीयलं पृथयसे हत्यागलालिङ्गनं
प्रत्यूषे कुरुषे सकुक्कुटरवे बह्वप्सरस्वादृतः ।

स्वस्थाने सुदितस्वरूपगतया युक्तश्रिया मद्गृहे
गोष्टे तिष्ठ लुलायराजमहतीं देवेन्द्रलक्ष्मीं वहन् ॥४१॥

नित्यं धीरमनांसि कर्षसि सदा रत्यां समुत्साहवान्
सुग्धानामुपमासि मासि तपसि ज्याकर्षणेनोज्जितः ।

सामर्थ्यं विषयेषु कर्मसु भजन्तु वसन्तं स्पृशन्
 सत्त्वं श्रीमहिषेन्द्र मन्मथ इव प्रद्यत्तमालयसे ॥४२॥
 मूर्त्तिं हन्त विर्भाषि नीलमण्डणां नित्याभिषिक्तां नरै-
 र्गृह्यः पञ्चषचक्रतः कलयसि त्वं बन्धमोक्षानपि ।
 सुचेत्रे श्रियमादधासि महता ज्ञानेन पूज्योऽसि तत्
 सालग्राम इवावभासि नियतं श्रीकासराधीश्वर ॥४३॥
 गभीरस्तिमितो न कम्पसयसे गह्वोऽस्य पानेन च
 प्रायः किञ्च सदाशनक्रमकरो नित्यं न दोनोसि च ।
 संपूर्णः पृथुरोमभिश्च भजसे वृद्धिं क्षयं चाशुषे
 तत्त्वं कासरमण्डलेश्वर जलप्रायस्सुमुद्गोसिनः ॥४४॥
 अर्कं भक्षयितुं प्रधावसि नवं कृत्यं जनानन्दनो
 निःगड्ढं कुरुषे समुद्रतरणं प्रत्यक्षमाधावसि ।
 वीर्याधिश्चवगादुपयं परि चोत्साहं च कामं भजन्
 मन्थे श्रीमहिषाधिराज भुवनेष्वन्धोहनूमान् भवान् ॥४५॥
 लोके ख्यातसहस्रदोषमखिलद्वीपेषु सञ्चारिणं
 क्रीडन्तं किल नर्मदाम्बुनि मुदा कीर्त्या समालिङ्गितम् ।
 सम्यग्भूषितनादरात्स दसि सन्मर्देष्वपास्तवसं
 प्रायस्सैरिभमन्वते भुविजनास्त्वां कार्तवीर्यार्जुनम् ॥ ४६ ॥
 उल्लेखान्विविधान्करोषि च पदन्वासप्तवान्यादृशः
 पद्यालोकनदत्तदृष्टिरसि च प्रायः प्रवन्धे स्थितः ।
 कोशाधारतया स्थितश्च रसिकप्राये स्थले सादरः
 तेन श्रीमहिषाधिराज सुकविं त्वामेव मन्वामहे ॥ ४७ ॥

वर्णैर्नैकविधैर्युतीसि चरसाधारोसि दन्वोज्वलो
 वृत्ताद्या ध्वनिगर्भितश्च बहुभिः पादैरूपेतोसि च
 तत्सत्यं महिषेन्द्रसत्कविकृतसहाय्यप्रबन्धायसे
 त्वामालोक्य पुनः पुनर्नवरसालङ्कारमीहाजहे ॥ ४८ ॥

त्वं मद्यस्तनपीडनेन रचयन् शृङ्गारलीलाक्षता-
 न्यापीतेरधराभृतैश्च सरसस्वामीलिताचक्षुःखैः ।
 आकृष्टः प्रसभं प्रसोमलतया तापाच्चिरेणातनोः
 पश्चिन्ध्या रसिजाप्रणीरिव खलायार्थाग्रसंज्ञोडये ॥ ४९ ॥

आथां पुष्पसि यो निपातसखिली वेनाभिसूलाव्वितः
 प्रीत्या नित्यमपारलीनिकविधावङ्गीकृतः कैरपि ।
 स्वच्छन्दं चरतीह यः किल परन्ते खलायै सरः
 तच्छां हस्त विटायनख्यमनुना जग्ये महासैरिध ॥ ५० ॥

प्रीतिशुद्धतः कालयन्ते तासप्रभाशन्तनी
 चातुर्धं बहुलाव्यु कर्मसु कृपां सन्दर्भं प्रप्यञ्जकं ।
 कुर्वन् क्लोत्रपरिजगालहविधाइर्धात्मभारस्तनं
 सत्यं सैरिभशच्छेन्द्र भरताचार्यत्वजालजये ॥ ५१ ॥

त्वं श्रुत्व, वरुणं दारोपि भृशमश्रुज्जत्रिमल्लङ्घुः
 पारावारपयोन्तराश्वविहृतिप्राप्तप्रमीदोसवः ।
 संप्राप्नोपि ततो विधिं बहुशुखं प्रीत्यागमेवाहरा-
 न्तजनं महिषं द्वितीञ्जर भवान्ध्यानायावपारो हरिः ॥ ५२ ॥

वज्रादध्यतिनिष्ठुरं तव पुनः शृङ्गं धराविडितं
 निष्वासास्तु पयोनिधिरपि प्रसःप्रसोमदृचाइमे ।

स्वीयत्वं न च कच्छपालिषु सदा प्रीतिन्दधास्याग्रये
 तन्नस्त्वं महिषेन्द्र सत्यमधुना कूर्मावतारोहरिः
 उक्त्वाहेन पुरा वराहवपुषा शृङ्गेण गामुद्धर-
 स्युहामात्मगुणस्थितस्त्ववदनं व्यावृत्यचालोकमे ।
 सौक भुवनानि पातु मयसे वक्रमहाविस्तृते
 तत्त्वां श्वेतवराहमूर्त्तिमधुना जाने महासैरिभ ॥ ५४ ॥
 क्षेत्रज्ञस्य हिरण्यवर्धनकृतः प्रह्लादमापुष्पातः
 प्राप्तस्योपनिषद्वरं पृथुतरस्तस्माद्बहिर्निर्यतः ।
 लोकानां स्थितये शृतस्य च निजाङ्घ्रिदारलक्ष्मीं परां
 कोभेदस्तवकासरेण्वर विभो श्रीमन्नृसिंहस्य च ॥ ५५ ॥
 कोपीनाङ्गतया स्थितोमि चरसि त्वं दण्डहस्तान्वितः
 सोक्त्वाहं बलिना समङ्गलयसि स्पर्धां प्रतिस्पर्धिना ।
 पादत्रास्य रसातले स्ववपुषा त्वं पुष्करं गाहसे
 तेन त्वां महिषत्रिविक्रमकृतं नारायणं मन्त्रहे ॥ ५६ ॥
 निर्धूनोषि लसत्तनुं गुरुमुदे स्वीयां महारेणुकां
 गूढं गूढमशेषमर्जुनकुलं चामूलमुन्मूलयन् ।
 कौलालैर्भरितेषु विस्तृतसरस्त्रामज्य सन्तुष्टधी-
 र्धत्ते भार्गवरामसाय्यमधुना जाने महासैरिभ ॥ ५७ ॥
 मञ्जु प्राञ्चितरौद्रधन्वसुदृढज्याकर्षणख्यातिमान्
 सौतायां प्रणमङ्गरोषि न जनस्थाने च धत्तेभयम् ।
 वाहिन्यां कुरुषे तथा शरगिरच्छेदं यथेष्टं चरन्
 रामस्त्वं निजलक्ष्मणान्विततया श्रीमन् ललायप्रभो ॥ ५८ ॥

कृष्णस्ते सहजो हलं वहसि च स्कन्धे प्रलम्बाङ्गतिं
 त्वं धूनीषि हलाञ्जलेन धरणीमुन्मूलयस्याग्रहात् ।
 श्रीमन्कासरसादरोसि मदिरां पातुञ्च सङ्घर्षणः
 साक्षात्त्वं बलराम एव हि वहन् नीलांशुकस्वं वपुः ॥ ५८ ॥
 सप्राप्तस्त्वहजं बलं भुवि महान् जातोसि कृष्णायामना
 कंसानन्दमही मुखेन सरसो गृह्णासि गीप्रान्वितः ।
 नैकाभिर्महिषीभिरन्वहमपि क्रीडां विधत्से मुदा
 तत्साक्षाद्यदुनाथ एव महिषाधीशद्य संलक्ष्यसे ॥ ६० ॥
 निर्धूय अतिमत्प्रमाणमिदमित्यन्तं जडानां भव-
 न्निष्टं कर्म विनिन्दितं विरचयन् कुर्वन्महासङ्करम् ।
 सन्मार्गप्रतिदूषको भुवि यथा जातात्मना वर्तसे
 तेन त्वां गणयामि कासरपते बौद्धावतारं हरिम् ॥ ६१ ॥
 शुद्धेमं कस्वालहस्तनभितस्ताम्नायमाणोरजी
 भूम्ना हन्त युगान्त एव हि वृषल्लेशं विनोक्त्य स्वयम् ।
 आधातुं सकलां महीं कृतयुगारम्भे स्थितभूतले
 मन्ये त्वां महिषाधिराज नियतं कल्क्यावतारं हरिं ॥ ६२ ॥
 कन्दर्पं न भजस्यतीन्द्रिय तनुः किञ्चासि पञ्चाननो-
 ऽप्याकण्डञ्च विषं पिबन्नतितरान्वस्ते सदा मङ्गलम् ।
 प्रीत्या सातुचरोचलो परिपरन्तुन्नित्यं तृप्तोपि च
 प्रायस्सैरिभ मण्डलेश्वर विरूपाक्षस्त्वमेवासिनः ॥ ६३ ॥
 प्रस्थप्रस्रवणान्वितोसि विपुलैः पादैः रूपेतोसि च
 प्रत्तुङ्गञ्च विभर्षि शृङ्गमधिकं गण्डापलेमान्वितम् ।

दृष्ट्वापो बहुधा वनेरलि अहासत्वप्रकर्मोद्यते-

नूनं काश्यप कासरेन्द्र चरसि त्वं सर्वतः पर्वतः ॥ ६४ ॥

भीष्मत्वं हि दृष्ट्वा नलोसि च कृगस्त्वं क्रूररोमाष्यसि

आतस्त्वं भरतः पृथुश्च तरसा जूनं अहलोधिकः ।

इत्थं पुण्यपुराणभूपतिमपेत्वच्छङ्गतेजायति

श्रीमन्मैरिभराजराजहतकाष्ठाशोकायामः खलान् ॥ ६५ ॥

कर्णनिर्गुण्डसि तिनतपतितीधुलोधि तज्जीवनं

द्रीणंसत्ततमुत्तरव्यपि लडे नित्यं सुभद्राश्वितः ।

हन्तुं सैन्यप्रसीक्षणेन विहितं सान्ज्यं जासीदिवाब्

धौरश्रीमन्निभ्राधिवाज भवने जस्ये इमीवाजुनः ॥ ६६ ॥

वेनादजुं नमिभ भावति हृङ्गं त्वं काखरुडम्बरम्

भोसं मुञ्चसि किञ्च भूरि निवद्व्यस्त्रे ऽहसकीं स्थिराम् ।

वाहिन्यां प्रसभं प्रविश्व कृत्वापे श्रीधं प्रतापान्वित-

त्वात्कार्णव्ये वाह्यमैरिभपते किं काजानवस्यर्थिनाम् ॥ ६७ ॥

लोके त्वं हि स धर्मराड्नि जहान् भीमोत्स पाथोपि न

द्रीणीभृतमुखोसि कासरेपते किं वासिना सत्यभूः ।

उद्धोषेण च कर्णमन्त्रजपसे भूरियवी भीसतां

त्वत्तन्मूर्धवतीच धारतकथा प्रसन्नजालच्छते ॥ ६८ ॥

ज्यामाकर्षसि सङ्गतास्तिजहती मध्ये प्रराणां चरन्

धन्वाकर्षणविश्रुतः मकटवन् दीपं पृक्तैः कर्मभिः ।

आलोक्यापि न भीतिसञ्चसि परान् आसीच्छ्रुयो विग्रहे

वीरापेतर कासरेक्षर ननु द्रीणस्त्वमेवासितः ॥ ६९ ॥

सुग्रीवोसि सहागजोसि वपुषा नीलः प्रभाश्री तथा
धूम्रश्चासि महानुभावमहिष त्वं दुःसुखः केसरो ।
इत्थं ते सततं महाकपिशताकारस्य साहाय्यतः
सौ तां प्राप्य विलङ्घ्य दुःखजलधिं नन्दाम्बि रामः स्वयम् ॥ ७० ॥
त्वं वाली रजसे रुमामुपगतः प्रौढाङ्गदेहान्वित-
स्तारामैत्रमिह स्फुटं वितनुषे नादैर्जयन् दुन्दुभिम् ।
इत्थं सत्यपि कासरेण्णरजनस्याश्वर्यदाश्वर्यया
मातङ्गान्तिक एव निर्भयमहो सञ्चारशीलोसि किं ॥ ७१ ॥
उच्चैरावणसोदरोसि च महापार्श्वीतिकायोसि चा-
क्षय्याकारमहोदरोसि नितरां त्वं भेषनादोष्यसि ।
धूम्राक्षोसि च दूषणोसि चरिते स्वं कुम्भकर्णोप्यतः
सङ्ग्रामस्वदुपाश्रयेण भजतेलङ्कारमाधारतां ॥ ७२ ॥
सीतायां प्रसितो दृढं कृतयुगव्यापारघोरक्रमो-
दर्पोज्ज्वलितहेहयाधिपहतियान्तो लुलाय प्रभो ।
प्रख्यातोप्यनरण्य एव विषयेषु त्कृष्टधन्वा जवान्
मायावी सहि रावणः पुनरिह प्राप्तोसि किं मद्गृहे ॥ ७३ ॥
ताम्रशम्भुमुखोसि नैव सहसे क्रोडाहतिं मानवैः
कामं बाडववैरमाकलयसे रोषिण नैसर्गिकम् ।
सम्प्रीतिं तरसादने वितनुषे त्वामद्य पानोत्सुकं
चन्दाखानमवैमि यत्तत्र खुरानाश्वर्यमालोकये ॥ ७४ ॥
द्वन्द्वे प्रीतियुतः क्वचित् बहुव्रीहिप्रकर्षः क्वचित्
पश्चात्तत्त्वत्कृतः कृतसमाहारः क्वचिच्च क्वचित् ।

शब्देषु द्विगुणादरं कलयसि श्रीकासराधीश्वर
 प्रायश्चाद्भिकचक्रवर्त्तिनमिह त्वामिव मन्यामहे ॥७५॥
 त्वं शक्तिं दधासि च पदेष्वङ्गा जहन्नक्षणा
 स्वातन्त्र्यं पृथग्यश्च शब्दविषयेष्यासक्तसुद्ध्यां भजन् ।
 भूयोदर्शनमेषि लिङ्गकरणप्रामाण्यसम्भावितः ।
 कक्ष्यायां प्रसितं ततोदय महिष त्वां तर्कये तार्किकम् ॥७६॥
 सूत्राणि प्रसभं गृह्य प्रतिभयोक्ताहेन यः खण्डयन्
 धाय्यावाङ्मुख एव चाधिकरण प्रौढिं परां दर्शयन् ।
 सङ्घर्षे सति वाङ्मैर्विजयिता सिद्धान्ततोगाहसे
 तेन त्वं महिषावतंस न कथं मोमांसकाग्रेसरः ॥७७॥
 मालिन्यासदमुच्चकैस्तत्र वपुगोत्रापुनस्सुगंधरा
 नित्यं जाङ्गलभूमिषु त्वमयसे शार्दूलविक्रीडितम् ।
 काठिन्यं वपुषा विभर्षि नितरां किञ्चिद्भवजाधिकं
 हृत्ताला भर्जासि प्रयन्धपदवीं वाहद्विषतस्त्रापते ॥७८॥
 शृङ्गारं रुचिरम्धास्यनुपदं वीरेण सञ्चार्यसे
 कक्ष्या भूरि दयान्वितः प्रतिभयं हास्यं वहस्वन्नृतम् ।
 उद्धोषं विहृतं करोषि बहुधा रौद्रं मुहुर्वीचसे
 सायन्दामनिशान्तभाक् नवरसस्तत्त्व ललाय प्रभो ॥७९॥
 जिष्णुस्त्वं हि लक्षणुभावमयसे श्रीकासरक्ष्यापते
 नित्यं किञ्च सदन्तकोसि वपुषि गार्ग्येस्ति ते निश्चतः ।
 पाशौ चासि सदाशुगत्वमयसे सर्वत्र कथादिषु
 प्रायोवैश्वणीच्छ्रयं प्रकटयन् किञ्च त्वसुप्रातः ॥८०॥

केत्राण्यञ्चसि पञ्च लाङ्गलविधौ लब्धाद् कृष्णाजिनो
 गीदानेषु सहस्रशः प्रतिदिनं पात्रीभवस्यात्मना ।
 त्वं ब्रह्माण्डकटाहमञ्चसि समुहोपेण सख्या त्वया
 कापि स्वर्णतुलापि कासरततोदीर्घापरिच्छामि ते ॥ ८१ ॥
 पर्णानां पयसाञ्च नित्यमशनैः कालं क्षिपन्वर्तधे
 निष्कम्पस्तपसि स्थितोसि निभृतं त्वं पर्णशालान्तरे ।
 शेषे स्थण्डिल एव चानु दिवसन्दिर्विर्जिमज्जस्यपि
 प्रार्थ्यं तन्तवकासरेद्द्र यदृषेऽय्यां समालम्बसे ॥ ८२ ॥
 प्रीतं वारि वियोग एव हि पिवस्याकण्ठमन्यादरान्
 सस्तापेयतनु प्रमोदभरितोन चास्यधर्मान्वितः ।
 यच्चित्रं सुखसन्निपातरहितः पुष्पान्नि पुष्टिलनी
 तन्मे ब्रूहि किमीषधं सहिष्य रे श्लाघ्य त्वया भञ्जितम् ॥ ८३ ॥
 स्वीयोत्सङ्गतलाधिरूढमधिकासक्तं बह्वन्नात्मजं
 बालञ्च प्रमदांन्वतस्सुखमही निद्रासि निश्चिन्तधीः ।
 दुर्भूपास्यमपास्यनैकविज्ञतिप्रारब्धलब्धेन च
 प्रीतस्तिष्ठसि कासरोत्तरभवद्गार्हस्थप्रमेवाद्भुतम् ॥ ८४ ॥
 नित्यं दुर्धरदुर्मुखादिसहितमश्रुद्गायकप्राचलः
 प्रायस्त्वं सहिष्यस्य एव धरणीं हन्तावतीर्थः पुनः ।
 किन्तु प्राप्तयुगान्भूपचरितस्सर्वोपकारी भवान्
 आतः सरवर्यनिर्जरगणाः कुर्वन्तु ते मङ्गलम् ॥ ८५ ॥
 पीत्वा ^{सुखं} ~~सुखं~~ ररोवरेषु विपिने स्वैरञ्चरित्वा टणान्
 याकात्यादिप वा पराङ्गविगमात्कृष्ण महीं सर्वतः ।

ये रचन्त्यनुपायमेव भुवनं सन्त्यज्य तान् सैरिभान्
 धिक्धिक् धनिगर्दभाश्च गयते सेवार्थमज्ञोजनः ॥ ८६ ॥
 त्वामादौ गणयन्ति मूढगणनप्रस्तावनायाञ्जनाः
 ते सृष्टा महिमाविद्वत्वनतां हृष्यामि ते वाच्यताम् ।
 सस्योत्पत्तिनिदानमस्यथ हविर्मूलं सुराणामसि
 ब्रूमः किं बहु कासरेन्द्र जगतामाधारताङ्गाहसे ॥ ८७ ॥
 अष्टास्वप्नमुवल्लभवादिषु भवानेकस्वप्नवागतः
 किं वा जङ्गमताङ्गतः कुलगिरिष्वेकस्वमर्त्युन्नतः ।
 आहोस्तिन्महिषासुरस्वमधुना हन्तावतीर्णः पुनः
 ब्रूहि श्रीमहिषेन्द्र विस्मयभरस्मियं मदीयं मनः ॥ ८८ ॥
 उदामद्विरद्वयद्वयसता मुञ्चैर्बलं निस्तूलं
 दुर्भेदाङ्गतजालभूमिदलनिष्वग्रे सरस्वतं सदा ।
 तत्सर्वं महिषावतंस कृषिभिस्संसारपोषाधिनी
 मन्त्रे हन्त पचेलिभामिह पुनर्मद्भागधेयोन्नतिम् ॥ ८९ ॥
 मूर्ता किं तमसाङ्गटा किमथवा नीलाचलो जङ्गमो
 जीमूतः किमु सच्चरिणुरवनी पद्मिद्यतुर्भिर्युतः ।
 इत्येवं किल तर्कयन्ति मज्जणत्वञ्च मांसलश्यामल
 येषां सैरिभमण्डलेश्वर दृशोः पन्थानमारोहसि ॥ ९० ॥
 भ्रातस्त्वच्चर मा कदाचन बहिर्वाहारिचूडामणे
 त्वामालोक्य समुन्नता कतिधरं सच्चारिणं शृद्धिणम् ।
 कोप्येष ह्यितिशृद्धितो पुनरसावित्याग्रहो दग्धी
 जम्भारिस्तवडक्षनाशन कृते दम्भोलिसुत्तम्भयेत् ॥ ९१ ॥

तस्मै शृङ्गयुगाय तैऽतिमहते कल्याणमाशाञ्जहे
 श्रीमन् सैरिभ सूमहेऽग्निहरोत्तीढाचलाय क्षणात् ।
 तत्ताडक शतकाटिकोटिषु परित्यक्तादरो भूयसा
 यस्मै सन्ततमुच्चकैः स्पृहयते देवोपि संक्रन्दनः ॥ ६२ ॥
 न स्वप्नेपि दरिद्रता प्रसजति त्वामाश्रितानां नृणां
 कोशा धान्यचयैः पतन्ति बहवः कोशेषु च व्रीहयः ।
 इत्थं सर्वजनावनप्रतिभुवे दोनावलौबन्धवे
 भूयस्यो महिषाधिराज भवते भूयासुरद्याशिषः ॥ ६३ ॥
 कर्षद्गर्षमहर्निशं वसुमतीं क्षिप्त्वासि किं कासर
 त्वं सभ्यैरधुनातनैर्नृपसभं साकं सुखेनावस ।
 न ज्ञानं न च मेस्ति कौशलमिति व्यथां मतिमाकृथा
 स्वत्तोमूढतमा इमे भवसि हि त्वं तेषु वाचस्पतिः ॥ ६४ ॥
 निष्पद्य हविर्वर्धमानसुमहादुस्त्राभवोत्साहव
 ह्नुर्भूपाल कृपालवच्युतरुशत्याकर्णजोद्दीर्णयोः ।
 निर्व्याजं समकर्णयोस्त्वमभृतं हुङ्कारवच्छद्मना
 दिष्णागष्टममृतं सिञ्चसीव महिष क्षेत्रेषुलथुन्म, खः ॥ ६५ ॥
 दुर्वाणीकसमुद्यदुद्भटभट भटश्रेणीकरव्यापृत
 द्राघीयस्फुटधूमवर्तिविगलदधूमान्धकारावृते ।
 तन्निष्टोवनपूतिगन्धभरिते भूपालवाह्याङ्गणे
 वासुक्ते शहरायकासरपते मन्नाथ तुभ्यं नमः ॥ ६६ ॥
 मूढा गाढधनोऽभीभवदना क्षमापालपाशाङ्गणे-
 स्वाशापाशविलथमाणहृदया व्यथां स्थितिलन्वते ।

अक्षरपतिमाश्रयन्तु विवृधाः कामप्रदं सैरिभंयो
 स्नानक्षति रक्षति क्षितिफलैस्साप्यस्ममये रपि ॥ ६७ ॥
 उन्मत्ताद्रविणाधिकत्ववशतस्त भङ्गता दुर्गुणै
 स्सञ्जाताहृषलेशतो विरचितान्यायाविभूत्याहताः ।
 केचिक्कृद्भृतश्च सम्प्रति सुभेदारादयः कासर
 ज्येष्ठाः किं भवती वदत्वमथवा सत्यं कनिष्ठाइमे ॥ ६८ ॥
 केदारि महिषीमनोज गृहमात्रायोन्नमय्याननं
 दन्तान् किञ्चिदभिप्रदर्श्य विवृतं कूजन् खुरैः क्ष्मां खनन् ।
 प्रत्यग्रायत सूरणाङ्गरनिभन्तात्किञ्चिदुर्जृम्भयन्
 महिषेन्द्र निर्विशसि दुःक्ष्मापालवत् स्वश्रिया ॥ ६९ ॥
 राजा धर्मपरः परस्परष्टतस्त्रेहाश्रतन्मन्त्रिणो
 राजन्वत्यवनीवतीपक जनास्वाढ्या भवन्तु क्रतौ ।
 पुष्टाङ्गाः पशवश्चरन्तु भजतां दुर्भिक्षवार्तालयं
 वाञ्छानायकवेः क्षतिश्च कुरुतां निर्मत्सराणां मुदम् ॥ १०० ॥

इति वाञ्छानायकवीश्वरकृतं महिषशतकं सम्पूर्णम् ।

— ० —

राज्ञा तप्तोदकपक्कधान्यं इष्ट्वा किं हृदयस्फोट-
 क्तताव्रीहयः—इति पृष्टे अनेनैवैव कविना
 प्रथमिदं भणित मिथ्याहुः । यथा—

उत्पत्तिः कमलये निवसतिः केदारभूमौ चिरं
 किंचाप्रापतया विशुष्य यपसि म्रुष्टं करैर्भासतः ।

कुभीपाककृते दशापरिणतो तत्सर्वमासीदति
 क्षीनेनैव महत्तरेण हृदयस्फोटइतात्रोहयः ।

अनेनैव कविना स्वविरचितं पद्यंस्तुवता केनचित्
 रसिकेन दुर्भाषापूर्वकं श्लाघिते तदा पद्यमिदं भणित-
 मित्याहुः । यथा—

अन्धौभूय गुणागुणेषु तरवीवातावधूताइव ।

श्लाघन्ते यदि साहितीं रसवतीमज्ञास्ततः किं फलं ॥

जानन्वाङ्गाचमत्कृतीः पद्मगतीरर्थीचितीस्साहितीः ।

रन्तश्शर्मं यदश्नुते कविवरस्या जीवनाडो कवेः ॥ इति ।

॥ समाप्तो सहिषप्रबन्धः ।

श्रीपादारविन्दशतकम् ॥

—०—

महिम्नः पन्थानं मदनपरिपन्थिप्रणयिनि
 प्रभुर्निर्णेतुं ते भवति यतमानोपि कतमः ।
 तथापि श्लोकाञ्चौ विह्वति रसिकोपि मनसो
 विपाकस्त्वत्पादस्युतिविधिषु जल्प्याकथति ॥१॥
 गल्लयाही पौन्दरपुरव्रजीपल्लवरुचां
 धृतप्राथम्यानामरुणमहसामादिमगुरुः ।
 समित्से बन्धकस्तवकसहयोगा दिग्भि दिग्भि
 प्रसर्पन् कामाद्याश्चरणकिरणानामरुणिभा ॥ २ ॥
 मरालीनां यानाभ्यसनकलना मूलगुरवे
 दरिद्राणां त्राणव्यतिकरसुरोद्यानतरवे ।
 तमस्काण्डप्रौढिप्रकटनतिरस्कारजनयं
 कामाद्याश्चरणललिनाय स्पृहयते ॥३॥
 वहन्ती सैन्दूरीसरणिमवनम्नामरपुरी
 पुरन्ध्रीसीमन्ते कविकमलबालार्कसुषमा ।
 त्रयो सीमन्तिन्यास्तनतटनिचोलाहणापटी
 विभान्ती कामाद्याः पदनलिनकान्तिर्विजयते ॥४॥
 प्रणन्त्रीमृतस्य प्रणयकलहवस्तमनस-
 स्तरारातेशूङ्गाव्रततिष्ठहमेधो हिमकरः ।
 ययोस्त्र्याभ्यां कान्तिं वहति सुषमाभिश्चरणयो
 स्तयोर्मै कामाद्याहृदयमपतन्द्रं विहरताम् ॥५॥

ययोः पौठायन्ते विबुधमकुटीनां पटलिका
 ययोस्त्रौधायन्ते स्वयमुदयभाजः फणितयः ।
 ययोर्दासायन्ते सरसिजभवाद्याश्वरणयोः
 तयोर्मै कामाच्या दिनमनु वरीवतु हृदयम् ॥६॥
 नयन्ती सङ्कोचं सरसिजरुचां दिक्कारिसरे
 सृजन्ती लौहित्यं नखाकरणचन्द्रार्धखचिता ।
 कवीन्द्राणां हृत्कैरवविकसनोद्योगजननी
 स्फुरन्ती कामाच्याश्वरणरुचिसन्ध्या विजयते ॥७॥
 विरावैर्माञ्छीरैः किमपि कथयन्तीव मधुरं
 पुरस्तादानम्ने पुरविजयिनि स्मेरवदने ।
 वयस्येव प्रौढा शिथिलयति या प्रेमकलह-
 प्ररोहं कामाच्याश्वरणयुगली सा विजयते ॥८॥
 सुपर्वस्त्रीलोलालकपरिचितं षट्पदचितैः
 स्फुरन्नाचारागं तरुणतरणिज्योतिररुणैः ।
 मृतं कान्त्यम्भीभिर्विस्तमरमरन्दैस्सरसिजैः
 विधत्ते कामाच्याश्वरणयुगलं बन्धुपदवीम् ॥९॥
 रजस्रसर्गेषु स्थितमरजस्रामिव हृदये
 परं रक्तत्वेन स्थितमपि विरक्तैकशरणाम् ।
 अलक्ष्यं मन्दानां वहदपि सदा मन्दगतितां
 विधत्ते कामाच्याश्वरणयुगमाश्रयलहरीम् ॥१०॥
 जटाला मञ्छीरस्फुरदकणरत्नांशुनिकरैः
 निषीदन्ती मध्येनखरुचिकरी गाङ्गपयसाम् ।

परित्राणं कर्तुं मम जननि कामाक्षि नियतां
 तपश्चर्यां धत्ते तव चरणपाथोजयगली ॥११॥
 तुलाकोटिहृन्दु कृणितफणिता भीतिवचसोः
 विनम्रं काक्षी विसृमरमहः पाटलितयोः ।
 क्षणं विन्यासेन क्षयिततमसोर्मं ललितयोः
 पुनीयान्मूर्धानं पुरहरपुरन्ध्रीचरणयोः ॥१२॥
 भवानि द्रुह्येतां भवनिविड तेभ्यो मम मुहुः
 तमोव्यामोहेभ्यस्तव जननि काक्षि चरणौ ।
 ययोर्लाक्षाविन्दु स्फुरणधरणाङ्गुर्जाटजटा
 कुटीरे शोणाङ्गं वहति वपुरेणाङ्गकलिका ॥१३॥
 पवित्रीकुर्युर्नः पदतलभुवः पाटलरुचः
 परागास्ते पापप्रशमनधुरीणास्तव शिवे ।
 कणां लक्ष्मुं येषां निजशिरसि कामाक्षिविवशा
 बलन्तोव्यातन्वन्त्यहमहमिकां वासवमुखाः ॥१४॥
 बलाकामालाभिर्नखरुचिमयीभिः परिहृते
 विनम्रस्वर्नारी विकचकचकालाशुदकुले ।
 स्फुरन्तः कामाक्षिस्फुटदलितबन्धूकसुहृद
 स्तटिल्लेखायन्ते तव चरणपाथोजकिरणाः ॥१५॥
 सरागस्मद्वेषः प्रसृमरसरोजे प्रतिदिनां
 निसर्गादाक्रामन्विबुधजनमूर्धानमधिकम् ।
 कथङ्कारं मातः कथय पादपद्मस्तव सुताम्
 नतानां कामाक्षि प्रकटयति कैवल्यसरणिम् ॥१६॥

जपालक्ष्मीशीणोजनितपरमज्ञाननलिनी
विकासंव्यासङ्गोविफलितजगज्जाड्यगरिमा ।
मनः पूर्वाद्रिं मे तिलकयतु कामाक्षि तरसा
तमस्कारणद्रोही तव चरणपाथोजरमणः ॥१७॥
नमस्कर्मः प्रेङ्खन्मणि कटकनीलोपलमहः
पयोधौ रिङ्खन्निर्खकिरण फेनैर्ध्रुवलिते ।
स्फुटं कुर्वाणाय प्रबलचलदोर्वांनलशिखा
वितर्कं कामाख्यास्मतमरुणिभे चरणयोः ॥ १८॥
शिवे पाशयेतामलघुनि तमःकूपकुहरे
दिनाधीशयेतां मम हृदयोपाथोजविपिने ।
नमोमासायेतां सरसकवितारिति सरित्
त्वक्षयो कामाक्षि प्रसृतकिरणौ देवि चरणी ॥ १९ ॥
निषक्तं श्रुत्यं ते नयनमिव सहृत्तरुच्चिरै
स्समैर्जुष्टं शुद्धैरधरमिव रम्यैर्द्विजगणैः ।
शिवे वक्षोजन्मद्वितयमिव मुक्ताश्रितमिमं
त्वदीयं कामाक्षि प्रणतशरणं नौमि चरणम् ॥२०॥
रमस्यासं सञ्जनमुचि परिपन्थिप्रणयिनि
निसर्गप्रेङ्खोलतकुरलकुलकालाहिशबले ।
नखच्छायादुग्धोद्धिपयसि तं विद्रमरुवां
प्रचारं कामाक्षि प्रचुरयति पादाजसुषमा ॥ २१ ॥
कदा दूरीकर्तुं कटुदुरितकाकीलजनितं
महान्तं सन्तापं मदनपरिपन्थि प्रियतमे ।

क्षणन्ते कामाक्षि त्रिभुवनपरीतापहरणे
 पटीयांसं लक्ष्मी पदकमलसेवाश्रुतरसम् ॥ २२ ॥
 ययोस्त्रांध्यं रोचिस्ततमरुणिन्ने स्पृहते
 ययोश्चान्द्रो कान्तिः परितपति हृष्टा नखरुचिम् ।
 ययोः पाकीद्रे कं पिपठिषति भक्त्या किसलयं
 श्रुदिन्नः कामाक्ष्या मनसि चरणौ तौ तनुमहे ॥ २३ ॥

जगन्नेदन्नेदं परमिति परित्यज्य यतिभिः
 कुशाग्रीयस्वान्तैः कुशलधिषणैश्शशास्त्रसरणी ।
 गवेष्यं कामाक्षि ध्रुवमकृतकानां गिरिसुते
 गिरामैदं पर्यन्तव चरणमाहात्म्यगरिमम् ॥ २४ ॥

कृतस्नानं शास्त्राश्रुतरससि कामाक्षि नितरा
 न्दधानं वैशद्यङ्कलितरसमानन्दसुधया ।

अलङ्कारभूषेर्मुनिजनमनश्चिन्मयमहा
 पयोधेरन्तस्थन्तवचरणरत्नं विजयते ॥ २५ ॥

मनोगेहे मोहोद्भवतिमिरपूर्णं मम सुहृ-
 र्दरिद्राणीकुर्वन् दिनकर सहस्राणि किरणैः ।

विधत्तां कामाक्षिप्रसृमरतमोवञ्चणक्षणाधं
 सान्निध्यञ्चरणमणिदीपो जननि ते ॥ २६ ॥

बुधानाञ्चेतोवन्नखररुचि सम्पर्किं विबुध
 स्त्रवन्ती स्त्रोतोवत्पटु सुखरितं हंसकरवैः ।

दिनारन्ध्रश्रीवन्नियतमरुणच्छायसुभगं

मदन्तः कामाक्ष्या स्फुरतु पदपङ्के रुहयुगम् ॥ २७ ॥

सदा किं सम्पर्कात्प्रकृतिकठिनैर्वा किमकुटै-
 स्तटैर्नीहाराद्रेरधिकमधुना योगिमनसाम् ।
 विभिन्दे सन्धोहं शिशिरयति भक्तानपिदृशा-
 महृष्यं कामाक्षिं प्रकटयति ते पादयुगली ॥ २८ ॥
 पवित्राभ्यामस्य प्रकृतिशुद्धलाभ्यान्त्व शिवे
 पदाभ्यां कामाक्षिं प्रसभमभिभूतैस्सुचकितैः ।
 प्रवालैरम्भोजैरपि च वनवासव्रतदृशा-
 स्सदारभ्यन्ते परिचरितनानाद्विजगणैः ॥ २९ ॥
 चिराद्दृश्याहंसैः कथमपि सदाहंससुलभा
 निरस्यन्ती जाड्यं नियतजडमध्यै कशरणम् ।
 अदीषव्यासङ्गा सततमपि दीषाप्तिमलिनं
 पयोजं कामाक्ष्याः परिहसति पादाब्जयुगली ॥ ३० ॥
 सुराणामानन्दप्रवलनतया मण्डनतया
 नखेन्दुज्योत्स्नाभिर्विसृमरतमः खण्डनतया ।
 पयोजश्रीद्वेषव्रततरया वख चरणयो
 विंलासःकामाक्षिं प्रकटयति नैशाकरदगाम् ॥ ३१ ॥
 सितिन्ना कान्तीनां नखरजनुषां पादनलिन-
 च्छवोनां शोणित्ना तव जननि कामाक्षि नमने ।
 लभन्ति मन्दारग्रथित नव बन्धूककुसुम
 स्रजां सामीचीन्यं सुरपुरन्ध्रीकचभराः ॥ ३२ ॥
 स्फुरन्मध्ये शुद्धे नखकिरणदुग्धाब्धिपयसां
 बहन्नजञ्जकं दरमपि च रेखात्मकतया ।

श्रितोमात्स्यं रूपं श्रियमपि दधानो निरुपमां
त्रिधामा कामाच्याः पदनलिननामा विजयते ॥ ३३ ॥

नखश्रीसंफुल्लस्तबकनिचितस्वैश्च किरणैः
पिशङ्गैः कामाक्षि प्रकटितलसत्पल्लवरुचिः ।

सताङ्गम्यशुशङ्गे सकलफलदातासुरतरु
स्तुदीयः पादोयं तुहिनगिरिराजन्यतनये ॥ ३४ ॥

वषट्कुर्वन्माञ्जीरकलकलैः कर्मलहरी

हवींषि प्रोदृण्डं ज्वलति परमज्ञानदहने ।

महीयान् कामाक्षि स्फुटमहसि जोहोति सुधियां
मनोद्यां मातस्तव चरणयज्वागिरिसुते ॥ ३५ ॥

महामन्त्रं किञ्चिन्मणिकटकनादैरिव जपन्

क्षिपन् दिक्षु स्वच्छं नखरुचिमयं भास्मनरजः ।

नतानां कामाक्षि प्रकृतिपटुरुच्चाटय ममता

पिशाचीम्पादोयं प्रकटयति ते मान्त्रिकदयाम् ॥ ३६ ॥

उदौते बोधेन्दौ तमसि नितरां जग्मुषिदशा-

न्दरिद्रां कामाक्षि प्रकटमनुरागञ्च दधती ।

सितेनाच्छाद्याङ्गनखरुचिमयेनां प्रियुगली

पुरन्वी ते मातस्वयमभिसरत्येव हृदयम् ॥ ३७ ॥

दिनारम्भस्त्राङ्गु नलिनविपिनानामभिनवी

विकासी वा सन्तस्सुकविपिकलोकस्य नियतम् ।

प्रदोषः कामाक्षि प्रकटपरमज्ञानशशिनः

चकास्ति त्वत्पादस्मरणमहिमा शैलतनये ॥ ३८ ॥

धृतच्छायासक्तं सरसिरुहमैत्रीपरिचितं
 विधानं दौष्टोमां निखिलजगताम्बोधजननम् ।
 समुत्पूर्णां मार्गप्रथमपटुकामाक्षि पदवीं
 पदन्ते पातङ्गीं परिकलयते पर्वतसुते ॥ ३८ ॥
 ग्रनैस्तोर्त्वा मीहाम्बुधिमथसमारोढुमनसः
 क्रमात्कैवल्याख्यां सुकृतिसुलभां सौधवलभिम् ।
 लभन्ते निश्रेणीमिव भ्रूटिति कामाक्षि चरणं
 पुरश्चर्याभिस्ते पुरमथनसोमन्तिनि जनाः ॥ ४० ॥
 प्रचण्डार्तिक्षोभप्रथमसुहृदे प्रातिभसरि-
 त्यवाह प्रोद्दण्डीकरणजलदाय प्रणमताम् ।
 प्रदीपाय प्रौढे भवतमसि कामाक्षि चरण
 प्रगादीन्मुख्याय स्पृहयति जनोयं जननि ते ॥ ४१ ॥
 मरुद्भिस्सुसेव्या सततमपि चाञ्चल्यरहिता
 सदारुण्यं यान्तौ परिणतिदरिद्राणसुप्रभा ।
 गुणोत्कर्षान्माञ्जीरककलकालैस्तर्जनपरा
 प्रवालं कामाख्याः परिहसति पादाब्जयुगली ॥ ४२ ॥
 जगद्रक्षादक्षानलिनरुचिशिखा पटुतरा
 सुरैर्नस्या रम्या सततमपि गस्या ब्रुधजनैः ।
 हयो लीला लोका श्रुतिषु सुरपालादिमकुटी
 तटी सोमा दामा जयति तत्र कामाक्षि पदयोः ॥ ४३ ॥
 गिरान्दूरी चोरो जडिमतिमिराणाङ्गुतजग-
 अरिनाथी शीघ्री मुनिहृदयलीलैक निपुणौ ।

नखस्त्रेरो सारौ निगमवचसां खण्डितभव-
ग्रहोन्मादौ पादौ तव मनसि कामाक्षि कलये ॥ ४४ ॥

अविशान्तं पङ्कं यदपि कलयन् यावकमयं
निरस्यन् कामाक्षि प्रणमनजुषां पङ्कमखिलम् ।

तुलाकोटिहृद्दुं दधदपिच गच्छन्न तुलतां
गिरा मार्गं पादोगिरिवर सु ते लङ्घयति ते ॥५५॥

प्रवालं सत्रीलं विपिनविवरे वैपयतिया

स्फुरल्लीलस्वालातपमधिकवार्दातलं वया ।

रुचिं सान्ध्यास्वन्ध्या विरचयति या वर्धयतु सा

शिवं मे कामाच्याः पदनलिनघाटल्यलहरी ॥ ४६ ॥

किरन् ज्यात्सारीतिं नख सुखरुचाहंसमनसो

वितन्वानः प्रीतिं विकचदरुणाभोरुहुरुचिः ।

प्रकाशय्यैः पादस्तव जननि कामाक्षि तनुते

शरत्कालपीठींशशिशकलचुड़ प्रियतमे ॥ ४७ ॥

नखाङ्कूरस्त्रे रद्युतिविनतिगङ्गां भस्त्रिसुखं

कृतस्नानं शास्त्रानृतममलमास्त्राद्य नियतम् ।

उदञ्चन्मञ्जोरस्फुरणमणिदोपैर्मम मनो

मनोञ्चै कामाच्याश्चरणमणिहर्म्यं विहरताम् ॥ ४८ ॥

भवाभोधौ नौका जडिमविपिनी पावकशिखा

ममत्येन्द्रादीनामधिमकुटमुत्तंसकालकाम ।

त्तापि ज्योत्स्नामकृतकवचः पञ्चरपुटे
 तस्त्रीं कामाख्या मनसि बालये पादयुगलीं ॥ ४६ ॥
 तत्प्रकाशप्रतिफलनचञ्चुः प्रणमतां
 तीक्ष्णस्वत्पादोमणिमुकुरमुद्राङ्गलयते ।
 तीयां कामाक्षि प्रकृतिमृष्टाशोधनदशां
 शतुञ्चेष्टन्ते बलरिपुबधूटीकचभराः ॥ ५० ॥
 वेद्यान्तं तिष्ठन्नकृतकवचः कन्दरपुटी
 त्रीरान्तः प्रौढां नखरुचिसटालिं प्रकटयन् ।
 खण्डं खण्डत्वं नयतु मम कामाक्षि तरसा
 वेतण्डेन्द्रं तव चरणकण्ठीरवपतिः ॥ ५१ ॥
 स्नात् कामाक्षि प्रचुररसमाखण्डलपुरी
 म्प्रीणां लास्यन्तव ललितमालोक्य शनकैः ।
 म्प्रीभिस्मैराइव वितनुते नूपुररवैः
 त्कृत्याशङ्कं चरणयुगलीसाररचनाम् ॥ ५२ ॥
 तीजं निन्दन्ती नखकिरणकर्पूरशिशिरा
 शिक्तामारारिमुकुटशशिरैखा हिमजलैः ।
 एन्ती कामाक्षि स्फुटरुचिमये पङ्कवचये
 वा दत्ते मैत्रं पथिकसुदृशा पादयुगली ॥ ५३ ॥
 तीर्णां सम्पत्तेरनवरतमाकर्षणजपः
 तीहत्संसारप्रसरगरिमस्ताभनजपः ।
 तीयः कामाक्षि स्मरहरमनोमोहनजपः
 तीयान्नः पायात्पदनलिनमञ्जोरनिन्दः ॥ ५४ ॥

वितन्वीयानाथे मम शिरसि कामाक्षि क्लपया
 पदाभोजन्यासम्पशुपरिवृढप्राणदयिते ।
 पिवन्तोयन्मुद्राप्रकरमुपकम्पापरिसरे
 दृशा नानयन्ते नलिनभवनारायणसुखाः ॥ ५५ ॥
 प्रणामोद्यद्द्वन्द्वारकसुकुटमन्दारकलिका
 विलोललोलस्वप्रकरमयधूमप्रचुरिमा ।
 प्रदोषः पादाजटुतिविततिपाटल्यलहरी
 कशानुः कामाख्या मम दहतु संसारत्रिपिनम् ॥ ५६ ॥
 वलक्ष्मीऋचाधिपरुचिसदृचा तव नखै-
 र्जिष्टक्षुर्दक्षत्वं सरसिरुहभिक्षुत्वकरणे ।
 क्षणान्नः कामाक्षि क्षुभितभवसंक्षोभगरिमा-
 वचोवैचक्षण्यं चरणयुगलीपक्ष्मलयताम् ॥ ५७ ॥
 समन्तात्कामाक्षि क्षततिमिरसन्तानसुभगा-
 ननन्ताभिर्भाभिर्दिनमनुदिगन्तान्विरचयन् ।
 अहन्त्याया हन्ता मम जडिमदन्तावलहरि-
 र्विभिन्तां सन्तापं तव चरणचिन्तामणिरसौ ॥ ५८ ॥
 दधानो भास्वत्ताममृतानिलयोलोहितवपु-
 र्विनम्राणां सौम्योगुरुरपि कवित्वं च कलयन् ।
 गती मन्दोगङ्गाधरमहिषि कामाक्षि भजतां
 तमःकेतुर्मातस्तव चरणपद्मीविजयते ॥ ५९ ॥
 नयन्तीं दासत्वं नलिनभवमुख्यानसुलभ
 प्रदाहीनानाममरतरुदोर्भाग्यजननी ।

जगज्जन्मक्षेमक्षयविधिषु कामाक्षि पदयो-
धुरौणामीष्टे कस्तव भणितुमाहोपुरुषिकाम् ॥ ६० ॥
जनोयं सन्ततो जननि भवचण्डांशुनिकरैः
अलक्ष्वाकिं त्वेकं कणमपि परज्ञानपयसः ।
तमोमार्गं पात्यस्तव भ्रष्टिति कामाक्षि शिशिरां
पदान्भोजच्छायां परमशिवजाये मृगयते ॥ ६१ ॥
जयत्यस्व श्रीमन्नखकिरणचीनांशुक्रमयं
वितानम्बिभ्राणे सुरमुकुटसङ्घट्टमसृणे ।
निजारुण्यक्षीमांस्तरणवति कामाक्षि सुलभा
बुधैस्त्र्यम्बिनारी तव चरणमाणिक्यभवने ॥ ६२ ॥
प्रतीमः कामाक्षि स्फुरित तरुणादित्यकिरणां
श्रियोमूलद्रव्यन्तव चरणमद्रीन्द्रतनये ।
सुरेन्द्राशामापूरयति यदसौ ध्वान्तमखिलं
धुनीते दिग्भागानपि च महसा पाटलयते ॥ ६३ ॥
महाभाष्यव्याख्यापटुशयनमारोपयति वा
द्विरेफाणामध्यासयति सततं वा निवसति ।
स्मरव्यापारेर्थापिशुननिटिलङ्कारयति वा
प्रणम्यं कामाक्ष्याः पदनलिनमाहात्म्यगरिमा ॥ ६४ ॥
दिवेकाभस्तोतस्रपनपरिपाटी शिशिरिते
समीभूते शास्त्रस्मरणहलसङ्घर्षणवशात् ।
सतां चेतःचेत्रे वपति तव कामाक्षि चरणौ
महासम्बिसस्यप्रकरणवबीजङ्गिरिसुते ॥ ६५ ॥

दधानो गन्दारस्तवकपरिपाटीं नखरुचा
 वहन् दीप्ताशुशोणाङ्गुलिपटलचाम्पेयकलिकाः ।
 अशोकोल्लासं नः प्रचुरयतु कामाक्षि चरणौ
 विकासौ वासन्तस्त्रमयद्भव ते शर्वदयिते ॥ ६६ ॥
 नखांशुप्राचुर्यं प्रसृमरमरालालिधवल-
 स्फुरन्मञ्जीरोद्यन्मरकतमहशुश्रैवल्युतः ।
 भवत्याः कामाक्षि स्फुटचरणपाटल्यकपटौ
 नदः शोणाभिख्यो नगपतितनूजे विजयते ॥ ६७ ॥
 धुनानं पङ्क्तौघं परमसुलभं कण्टककुलैः
 विकासव्यासङ्गं विदधदपराधीनमनिशं ।
 नखेन्दुज्योत्स्नाभिर्विशदरुचि कामाक्षि नितरां
 असामान्यं मन्ये सरसिजमिदन्ते पदयुगम् ॥ ६८ ॥
 करीन्द्राणां द्रुह्यत्यलसगतिलीलासुविमलैः
 पयोजैर्मात्सर्यं प्रकटयति कामं कलयते ।
 पदाभोजह्वन्द्वन्तव तदपि कामाक्षि हृदयं
 सुनीनां शान्तानां कथमनिशमस्मै स्पृहयते ॥ ६९ ॥
 निरस्ता शोणिन्ना चरणकिरणानां तव शिवे
 समिन्धाना सन्ध्यारुचिरचलराजन्यतनये ।
 असामर्थ्यादेनं परिभवितुमेतत्समरुचां
 सरोजानां जाने मुकुलयति शोभां प्रतिदिनम् ॥ ७० ॥
 उपादिक्ष्वाद्यं तव चरणनामागुरुरसौ
 मरालां शङ्के मसृणमतिलालित्यसरणौ ।

अतस्ते निस्तन्द्रं नियतमसुना सख्यपदवीं
 प्रपन्नं पाथोजं प्रतिदधति कामाक्षि कुतुकम् ॥ ७१ ॥
 दधानैस्सुख्यैर्कं प्रकृतिमलिनैः षट्पदकुलैः
 द्विजाधीशश्लाघा विधिषु विदधद्भिर्मुकुलतां
 रजीमिश्रैः पद्मैर्नियतमपि कामाक्षि पदयोः
 विरोधस्ते युक्तोविषमशरवैरिप्रियतमे ॥ ७२ ॥
 कावित्वश्रीमिश्रीकरणनिपुणैरक्षणचणौ
 विपन्नानां श्रीमन्नलिनमहृणौ शोणकिरणौ ।
 सुनीन्द्राणामन्तःकरणसरणौ नर्तनचणौ
 मनोज्ञौ कामाख्या दुरितहरणौ नीमि चरणौ ॥ ७३ ॥
 परस्मात्सवस्मादपि च परयोर्भुक्तिकरयोः
 नखश्रीभिजेरात्स्नाकलिततुल्योस्ताभ्यतलयोः ।
 विलीये कामाख्या निगममुतयोर्नाकिनतयो-
 निरस्तप्रोन्मीलन्नलिनमदयोरेव पदयोः ॥ ७४ ॥
 स्वं भावादन्योन्यङ्घ्रिसलयमपीदन्तव पदं
 मृदिन्ना शोणिन्ना भगवति दधाते सदृशताम् ।
 वने पूर्वस्येच्छा सततमवने किन्तु जगतां
 परस्येत्यं भेदस्फुरति हृदि कामाक्षि सुधियाम् ॥ ७५ ॥
 कथं वाचालोपि प्रकटसणिमञ्जीरनिन्दैः
 सदैवानन्दाद्गान् विरचयति वाचंयमजमान् ।
 प्रकृत्याशोणाजच्छविरपि च कामाक्षि चरणौ
 मनीषानैर्मल्यं कथमिव नृणां मांसलयते ॥ ७६ ॥

चलत्प्रणा वीची परिचलनपर्याकुलतया
 सुहृभ्रान्ध्यातान्तः परमशिव वामाक्षि परवान् ।
 तित्तीर्षुः कामाक्षि प्रचरतरकर्माब्धि नमुं
 कदाहं लप्स्येते चरणमणिसेतुं गिरिसुते ॥ ७७ ॥
 विशुथन्त्वाम्प्रज्ञासरिति दुरितग्रीष्मसमय-
 प्रभावे न क्षीणे सति मम मनःकेकिनि शुचा ।
 त्वदीयः कामाक्षि स्फुरितचरणाभोजमहिमा
 नभोमासाटो पद्मगपतिसुते किं न कुरुते ॥ ७८ ॥
 विनम्राणाञ्चेतीभवनवलभीसोन्निचरण-
 प्रदीपे प्राकाश्यं दधति तव निर्धूततमसि ।
 असौमा कामाक्षि स्वयमलघुदुष्कर्मलहरी
 विघूर्णन्ती शान्तिश्लभपरिपाटीव भजते ॥ ७९ ॥
 विराजन्ती शुक्तिर्नखकिरणसुक्तामणितले-
 विपत्याद्योराशौ तरणिरमराणां प्रणमताम् ।
 त्वदीयः कामाक्षि भ्रुवमलघुदावीभववने
 मुनीनां ज्ञानाम्बेररणिरयमङ्घ्रिर्विजयते ॥ ८० ॥
 समस्तैस्संसेव्यस्ततमपि कामाक्षि विबुधै-
 स्तुतो गन्धर्वस्त्रीसुललितविपञ्चौकलरवैः ।
 भवत्या भिन्दानो भवगिरिकुलं जृम्भिततमो
 बलद्रोही मातश्चरणपुरुहृतो विजयते ॥ ८१ ॥
 वसन्तं भक्तानामपि मनसि नित्यं परिलसत्
 घनच्छायापूर्णं मुचिसपि नृणां तापशमनम् ।

नखेन्दुज्योत्स्नाभिः शिशिरमपि पद्मोदयकरं
 नमामः कामाख्याश्चरणमधिकार्थ्यकरणम् ॥ ८२ ॥
 कवीन्द्राणां नानाफणितिगुणचित्रौकृतवचः
 प्रपञ्चव्यापारप्रकटकलाकौशलनिधिः ।
 अधः कुर्वन्नजं सनकभृगुमुख्यैर्मुनिजनै-
 र्नामस्यः कामाख्याश्चरणपरमेष्ठी विजयते ॥ ८३ ॥
 भवत्याः कामाक्षि स्फुरितपदपङ्केरुहभुवां
 परागाणां प्रैः परिहृतकलङ्कव्यतिकरैः ।
 न तामावृष्टे हृदयमुकुरे निर्भलरुचि
 प्रसन्ने निष्शोषं प्रतिफलति विश्वं गिरिसुते ॥ ८४ ॥
 तत्र तस्तं पादात्किमलयसरण्यान्तरमगात्
 परं रेखारूपं कमलमलममुमेवाश्रितमभूत् ॥
 जितानां कामाक्षि द्वितयमपि युक्तं परिभवे
 विदेशे वासोवा चरणगमनं वा निजरिपोः ॥ ८५ ॥
 गृहीत्वा याथार्थ्यस्त्रिगमवचसान्देशिककृपा
 कटाक्षार्कज्योतिः अमितममतावन्धतमसः ॥
 यतन्ते कामाक्षि प्रति दिवसमन्तर्दृष्टयितुं
 त्वदीयं पादाजं सुकृतपरिपाकेन सुजनाः ॥ ८६ ॥
 जडानामप्यस्य चरणसमये त्वच्चरणयोः
 भ्रमन्मन्यच्छाशुम् सुमिधुमितसिन्धुप्रतिभटाः ॥
 प्रसन्नाः कामाक्षि प्रसभमधरस्यंदनकरा
 भवन्ति स्वच्छन्दं प्रकृतिपरिपक्ता भणितयः ॥ ८७ ॥

बहन्नप्यशान्तं मधुरनिन्दं हंसकमसौ
 तमेवाधःकर्तुं किमिव यतते केलिगमने ।
 भवस्यैवानन्दं विदधदपि कामाक्षि चरणौ
 भवत्यास्तद्रोहं भगवति किमेवं वितनुते ॥ ८८ ॥
 यदत्यन्तं ताम्यत्यलसगतिलोलास्त्रपि शिवे
 तदेतत्कामाक्षि प्रकृतिमृदुलं ते पद्मयुगम् ।
 किरीटं सङ्घट्टं कथमिव सरौघस्य सहते
 मुनीन्द्राणाम्मस्ते मनसि च कथं सूचिनिशिते ॥ ८९ ॥
 मनोरङ्गे मत्के विबुधजसम्भोदजननी
 सरागव्यासङ्गा सरसमृदुसञ्चारसुभगा ।
 मनोज्ञा कामाक्षि प्रकटयतु लास्यप्रकरणां
 रणन्मञ्जीराते चरणयुगली नर्तकबधूः ॥ ९० ॥
 परिष्कृर्वन्नातः पशुर्पातकपदञ्च विषये
 पराचां हृत्पद्मं परमफणितोनाञ्च मकुटीम् ।
 परस्ते पादोयं परिहरतु कामाक्षि समता
 पराधीनत्वं मे परिसुषितपाथोजमहिमा ॥ ९१ ॥
 प्रसूनैस्सम्पर्कादमरतरुणीकुन्तलभवैः
 अभौष्टानां दानादनिशमपि कामाक्षि नमताम् ।
 स्वसङ्गात् त्वं केलिप्रसवजनकत्वेन च तव
 त्रिधा धत्ते वार्तां सुरभिरिति पादौ गिरिसुते ॥ ९२ ॥
 महामोहस्तेन व्यतिकरभयात्पालयति यो
 विनिक्षिप्तं स्वस्मिन् मुनिजनमनोरत्नमनिशं ।

सरागस्योद्रेकात्सततमपि कामाच्चि तरसा
 किमेवं पादोसौ किसलयरुचिं चोरयति ते ॥ ८३ ॥
 सदा खादुङ्कारं विषयलङ्घनी शालिकणिकां
 समाखाद्या श्रान्तं हृदयशुकपोतं जननि मे ।
 कृपाजाले फालेक्षणरमणि कामाच्चि रभसात्
 गृहीत्वा वध्नीयाश्चरणयुगली पञ्जरपुटे ॥ ८४ ॥
 धुनानं कामाच्चि स्मरणलवमात्रेण जडिम
 ज्वरप्रोढिं गूढं निगमशिखरे कुञ्जकुहरे ।
 अलभ्यं मन्दानां कति च न लभन्ते सुकृतिनः
 चिरादन्विथन्तस्तव चरणसिद्धीषधमिदम् ॥ ८५ ॥
 रणन्मञ्जीराभ्यां ललितगमनाभ्यां सुकृतिनां
 मनोवास्तव्याभ्यां मथिततिमिराभ्यां नखरुचा ।
 निधियाभ्यां पत्या निजशिरसि कामाच्चि सततं
 नमस्ते पादाभ्यां नलिनमृदुलाभ्यां नगसुते ॥ ८६ ॥
 सुरागे राकेन्दुप्रतिनिधिसुखे पर्वतसुते
 चिरात्तभ्ये शमधनजनानां परिषदा ।
 मनोभृङ्गोमत्कः पदकमलशुग्मे जननि ते
 प्रकामं कामाच्चि त्रिपुरहर वामाच्चि रमतां ॥ ८७ ॥
 यशस्सूते मातर्मधुरकवितां पद्मलयते
 श्रियं दत्ते चित्ते किमपि परिपाकं पृथयते ।
 सतां पाशयन्धिं शिथिलयति किं किन्न कुरुते
 प्रसन्ना कामाच्चि प्रणतिपरिपाटी चरणयोः ॥ ८८ ॥

पदद्वन्द्वं मन्दं गतिषुनिवसन्तं हृदि सतां
 गिरामन्ते भ्रान्तं कृतकरहितानां परिवृडे ।
 जनानामानन्दं जननि जनयन्तं प्रणमतां
 त्वदीयं कामाक्षि प्रतिदिनमहं नौमि विमलं ॥ ९९ ॥
 पुरामारारातिः पुरमजयदम्ब स्तवशतैः
 प्रसन्नायां सत्यां त्वयि तुहिनशैलेन्द्रतनये ।
 अतस्ते कामाक्षि स्फुरतु तेरसा कालसमये
 समायाते मातर्मम मनसि पदाब्जयुगलो ॥ १०० ॥
 अलङ्काले काले विपदि तव कामाक्षि चरणं
 दिनारम्भोदञ्चत्तपनजलजन्मद्युतिभरं ।
 सकृत्सृत्वालोकास्सुरवरघटाभिर्मुहुरिमे
 निषेव्यन्ते वन्दे जननरहितायं तममलम् ॥ १००१ ॥

॥ इति श्रीकामाक्षिपादारविन्दशतकम् ॥

॥ समाप्तम् ॥

॥ कटाक्षशतकम् ॥

॥ ४ ॥

भीहान्धकारनिवहं विनिहन्तुमौहे
सूकात्मनामपि महाकवितावदान्यान् ॥
श्रीकाञ्चिदेशशिशिरीकृति जागरूका
नेकाम्ब्रनाथतरुणी करुणाविलोकान् ॥ १ ॥
मातर्जयन्ति ममता गृहमोक्षणानि
माहेन्द्रनीलरुचिशिक्षणदक्षिणानि ॥
कामाक्षि कल्पितजगत्त्रयरक्षणानि
त्वहीक्षणानि वरदानविचक्षणानि ॥ २ ॥
आनङ्गतन्त्रविधिदर्शितकौशलाना-
मानन्दमन्दपरिधूर्णितमन्यराणां ॥
तारुण्यमस्य तव ताडित कर्णसीम्नां
कामाक्षि खेलति कटाक्षनिरीक्षणानां ॥ ३ ॥
कसोलितेन करुणारसवेलितेन
कल्माषितेन कामनीय्य मृदुस्मितेन ॥
मामञ्चितेन तव किञ्चन कुञ्चितेन
कामाक्षि तेन शिशिरीकुरु वीक्षितेन ॥ ४ ॥

साहाय्यकं गतवती सुहृद्वर्जुं नस्य
 मन्दस्मितेन परितोषितभीमचेताः ॥
 कामाक्षि पाण्डवचमूरिव तावकीना ॥
 कर्णान्तिकञ्चलति हन्तु कटाक्षलक्ष्मीः ॥ ५ ॥
 अस्तं क्षणन्नियतु मे परितापसूर्य-
 मानन्दचन्द्रमसमानयतां प्रकाशं ॥
 कालान्धकारसुषमाङ्गलत न्दिगन्ते
 कामाक्षि कोमलकटाक्षनिशागमस्ते ॥ ६ ॥
 ताटङ्गमौक्तिकरुगङ्गुरदन्तकान्तिः
 कारुण्यहस्तिपशिखामणिनाधिरुढः ॥
 उन्मूलयत्वशुभपादपमस्रदीयं
 कामाक्षि तावककटाक्षमतङ्गजेन्द्रः ॥ ७ ॥
 छायाभरेण जगतां परितापहारौ
 ताटङ्गरत्नमणितल्लजपल्लवश्रीः ।
 कारुण्यनामविकिरन्मकरन्दजालं
 कामाक्षि राजति कटाक्षसुरद्रमस्ते ॥ ८ ॥
 सूर्याश्रयप्रणयिनी मणि कुण्डलांशु-
 खौहित्यकोकनदकाननमानिनाय ।
 यान्तौ तव स्मरहराननकान्ति सिन्धुं
 कामाक्षि राजति कटाक्षकलिन्दकन्या ॥ ९ ॥
 प्राप्नोति यं सुकृतिनं तव पक्षपातात्
 कामाक्षि वीक्षणविलासकला पुरन्ध्री ।

हृद्यस्तमेव किल मुक्तिबध्वणीते
 तस्मान्नितान्तमनयोरिदमैक त्वम् ॥ १० ॥
 शान्ती सदैव मरुतामनुकूलभावं
 भ्रूवल्लिशत्रुधनुरुक्तसिता रसाद्रा ।
 कामाक्षि कौतुकतरङ्गितनीलकाण्ठा
 कादम्बिनीव तव भाति कटाक्षमाला ॥ ११ ॥
 गङ्गाभसि स्मितमये तपनाञ्जजिव
 गङ्गाधरोरसि नवीत्यलमालिकेव ।
 वक्त्रप्रभा सरसि शैबन्नमण्डलोव
 कामाक्षि राजति कटाक्षरुचिच्छटा ते ॥ १२ ॥
 संस्कारतः किमपि कन्दलितान्वसंज्ञान्
 केदारसोमि सुधिया मुपभोगयोग्यान् ।
 कल्याणसूक्तिहरौ कलमाङ्कुरान्नः
 कामाक्षि पञ्चलयतु त्वदपाङ्गपातः ॥ १३ ॥
 चाञ्चल्यमेव कलयन्नियतं प्रकृत्या
 मालिन्यभूषतिपथाक्रमजागरूकः ।
 कैवल्यमेव किमु कल्पयते नतानां
 कामाक्षि चित्रमयते करुणाकटाक्षः ॥ १४ ॥
 सञ्जीवने जननि चूतशिलीमुखस्य
 सम्प्रीहने शशिकिरीरकशेखरस्य ।
 संस्तभने च ममताग्रहचेष्टितस्य
 कामाक्षि वीक्षणकला परमौषधन्ते ॥ १५ ॥

कामद्रुहो हृदययन्त्रणजारुकाः

कामाक्षि चञ्चलदृगञ्चल मेखला ते ।

आश्चर्यमस्य भजतां भटिति स्वकीय-

सम्पर्क एव विधुनोति समस्तबन्धान् ॥ १६ ॥

नीलोपि रागधिकञ्जनयन् पुरारे

लीलोपिभक्तिमधिकां हृदयन्नराणाम् ।

वक्रोपि देवि नमतां समतां वितन्वन्

कामाक्षि नृत्यतु मयि त्वदपात्पातः ॥ १७ ॥

कुराढोकरोतु विपद् मम कुञ्चितम्

सापाञ्चितश्चितविदेहभवानुरागः ।

रक्षापकारमनिशञ्जनयन् जगत्यां

कामाक्षि रामइव ते करुणाकटाक्षः ॥ १८ ॥

श्रीकामकोटिशिवलोचनयोषितस्य

शृङ्गारबीजविभवस्य पुनः प्ररोहे ।

प्रेमाश्रसार्द्रमचिरात् प्रचुरेणशङ्के

केदारमस्य तव केवलदृष्टिपातः ॥ १९ ॥

माहात्म्यशिवधिरसो तव दुर्विलङ्घ्य

संसारविन्ध्यागिरिखण्डनकेलिचञ्चुः ।

धैर्यास्वधिन्यसुपतेचुलुकीकरोति

कामाक्षि वीक्षणविजम्भणकुम्भजन्मा ॥ २० ॥

पीयूषवर्षाशिरास्फुरदुल्लसच्छ्री

मैत्रीविसर्गमधुराज्ञततारकासिः ।

कामाक्षि संश्रितवती वपुरष्टमूर्त्ते
 ज्योस्त्रायते भगवति त्वदपाङ्गमाला ॥ २१ ॥
 अथ स्मर प्रतिभटस्य वपुर्मनोज्ञ
 मञ्जीजकाननमिवाञ्चितकण्टकाभं ।
 मृङ्गीव चुञ्चति सदैव सपक्षपाता
 कामाक्षि कोमलरुचिस्त्वदपाङ्गमाला ॥ २२ ॥
 केशप्रभापटलनीलवितानजाले
 कामाक्षि कुण्डलमणिच्छविदीपभोगे ।
 कश्चि कटाक्षरुचिरङ्गतले कृपाख्या
 शीलूषिका नटति शङ्करवह्निभे ते ॥ २३ ॥
 अत्यन्तशीतलमतद्भ्रयतु क्षणार्ध-
 मस्तोकवियममनङ्गविलासकन्दम् ।
 अल्पस्मितासृतमपारकृपाप्रवाह-
 मक्षिप्ररोहमक्षिरान्ध्रियि कामकोटी ॥ २४ ॥
 मन्दाक्षरागतरलीकृतिपारतन्त्र्यां
 कामाक्षि मन्थरतरां त्वदपाङ्गडोलां ।
 आरूढ्या मन्दगतिकौतुकशालिचक्षु-
 रानन्दमेति सुहुरर्थशशाङ्गमौले ॥ २५ ॥
 त्वै यम्बकविपुरसुन्दरिहर्म्यभूमि-
 रङ्गं विहारसरसीकरूणाप्रवाहः ।
 दासाश्च वासवमुखाः परिपालनीयाः
 कामाक्षि विश्वमपि वीक्षणभूभृतस्ते ॥ २६ ॥

वागीश्वरी सहचरी नियनेन लक्ष्मी
 भ्रूवक्षरी वशकरी भुवनानि गीहं ।
 रूपन्त्रिलोकनयनामृतमख्य तेषां
 कामाक्षि येषु तव वीक्ष्य एपारतन्वी ॥ २७ ॥
 माहेश्वरं भ्राटिति मानसमीनमख्य-
 कामाक्षि धैर्यजलधी नितरात्त्रिमग्नं ।
 जालेन शृङ्खलयति त्वदपाङ्गनाम्ना
 विस्तारितेन कुसुमायुधदाग्रकोसी ॥ २८ ॥
 उन्मूढ्य बोधकमलाकरमख्य जाड्य
 स्तखेरमं मम मनो विपिने भ्रमन्तम् ।
 कुण्ठोकुरुष्व तरसा कुटिलाग्रसोम्ना
 कामाक्षि तावककटाक्षमहाङ्गशेन ॥ २९ ॥
 उद्धे क्षितस्तवकितैर्ललितैर्विलासै-
 रत्याय देवि तव गाढकटाक्षकुञ्जात् ।
 दूरम्यत्ताययतु मोहवृगीकुलं मे
 कामाक्षि सत्वरमनुग्रहकेसरीन्द्रः ॥ ३० ॥
 स्नेहादितां विकसितोत्पलकान्तिचोरा-
 ज्जेतारमेव जगदीश्वरि जेतुकामः ।
 मानोद्धतोमकारकेतुरसौ धनीते
 कामाक्षि तावककटाक्षरूपाणवली ॥ ३१ ॥
 श्रौतीं ब्रजन्तापि सदा रणिं सुनीनां
 कामाक्षि सन्ततमपि स्मृतिमार्गगामी ।

कौटिल्यमख्य कथमस्थिरताञ्च धत्ते
 चीर्यञ्च पङ्कजरुचान्वदपाङ्गलेशः ॥ ३२ ॥
 नित्याश्रितैः परिचितौ यतमानमेव
 नोलोत्पलं निजसमीपनिवासलोलं ।
 प्रीत्यैव पाठयति वीक्षणदेशिकेन्द्रः
 कामाक्षि किन्तु तव कालिभसम्प्रदायं ॥ ३३ ॥
 भ्रान्त्या सुहृत्स्त्रवकितस्मितफेनराशौ
 कामाक्षि वक्त्ररुचिसञ्चयवारिराशौ ।
 शानन्दति त्रिपुरमर्दननेत्रलक्ष्मी-
 रालम्ब्य देवि तव मन्दमपाङ्गसेतुं ॥ ३४ ॥
 श्यामा तव त्रिपुरसुन्दरि लोचनश्रीः
 कामाक्षि कन्दलितमिदुरतारकान्तिः ।
 ज्योत्स्नावती स्मितरुचापि कथन्तनोति
 स्पर्धां महो कुवलयैश्च तथा चकोरैः ॥ ३५ ॥
 कालाञ्जनञ्च तव देवि निरीक्षणञ्च
 कामाक्ष्यसाभ्यसरणिं समुपैति कन्या ।
 निःशेषनेत्रसुलभं जगतीषु पूर्वं
 मन्यन्त्रिने वसुलभन्तुहिनाद्रिकन्ये ॥ ३६ ॥
 घूभाङ्करोमदनकेतनपावकस्य
 कामाक्षि नेत्ररुचिनीलिमचातुरी ते ।
 अत्यन्तमङ्गलमिदन्नयनत्रयस्य
 ————— त्रिपुरासुन्दरी ॥ ३७ ॥

आरम्भलेशसमये तव वीक्षणस्य

कामाक्षि मूकमपि वा क्षणमात्रनम्न ।

सर्वज्ञतासकललोकासमक्ष मेव

कीर्त्तिस्त्रयस्वरणमाल्यवती वृणीते ॥ ३८ ॥

कालाम्बुवाहइव ते परितापहारी

कामाक्षि पुष्करमधः कुरुते कटाक्षः ।

पूर्वः परं क्षणरुचा सशुपैति मैत्रीं

अन्यस्तु सन्ततरुचिस्त्रकटीकरोति ॥ ३९ ॥

सूक्ष्मेपि दुर्गमतरेपि गुरुप्रसाद-

साहाय्येन विचरन्नेपवर्गमार्गं ।

संसारपङ्कनिचयेन पतत्यमुन्ति

कामाक्षि गार्हमवलक्ष्या कटाक्षयष्टि ॥ ४० ॥

कामाक्षि सन्ततमसौ हरिनीलरत्न-

स्तम्भे कटाक्षरुचिपुष्कमये भवत्याः ।

बद्धोपि भक्तिनिगलैर्मम चित्तहस्ती

स्तम्भश्च बद्धमपि मुञ्चति हन्तं चित्रं ॥ ४१ ॥

कामाक्षि क्षणमपि सन्ततमञ्जनञ्च

विभ्रन्निसर्गतरेणोपि भवत्कटाक्षः ।

नैर्मल्यमन्वहमनञ्जनताञ्चभूय

स्यै र्यञ्च भक्तहृदयाय कथन्दहाति ॥ ४२ ॥

मन्दस्मितस्तवकितस्मणिकुण्डलांशु

स्तोमप्रवालरुचिरं शिशिरीकलाञ्जं ।

कामाक्षि राजति कटाक्षरुचीकदम्ब-
सुद्यानमम्ब करुणा हरिणेक्षणायाः ॥ ४३ ॥

कामाक्षि तावककटाक्षमहेन्द्रनील
सिंहासनं शृतवतोमकरध्वजस्य ।
साम्राज्यमङ्गलविधौ मणिकुण्डलश्री
मीराजनोत्सवतरङ्गितदीपमाला ॥ ४४ ॥

मातः क्षणं स्नपय मान्त्व वीक्षितेन
मन्दाक्षि तेन सुजनैरपरीक्षितेन ।
कामाक्षि कर्मतिमिरीङ्गमभास्करेण
श्रेयस्करेण मधुपद्युलितस्करेण ॥ ४५ ॥

प्रेमापगापयसि मञ्जनमारचय्य
युक्तास्मितांशुकृतभस्मविलेपनश्रीः ।
कामाक्षि कुण्डलमणियुतिभिर्जटाल-
श्रीकण्ठमेध भजते तत्र दृष्टिपातः ॥ ४६ ॥

कौवल्याय करुणारसक्रिङ्गराय
कामाक्षि कन्दलितविभ्रमशङ्कराय ।
आलोकनाय तव भक्तशिवङ्गराय
मातर्नमोस्तु परतन्वितशङ्कराय ॥ ४७ ॥

साम्राज्यमङ्गलविधौ मकरध्वजस्य
लोलालकालिकृततोरणमाल्यगोष्ठे ।
कामेश्वरि प्रचुरमुत्पलवेजयन्ती
चातुर्यमेति तव चञ्चलदक्षिणाम् ॥ ४८ ॥

मार्गेण मञ्जुकचकान्तितमोर्दितेन
 मन्दायमानगमना मदनातुरासौ ।
 कामाक्षि दृष्टिरयते तव शङ्कराय
 सङ्केतभूमिरुचिराद्भिसारिकेव ॥ ४९ ॥
 व्रीडाप्रवृत्तिरमणीकृतसाहचर्या
 शैवालितान्जलरुचा शशिशेखरस्य ।
 कामाक्षि कान्तिसरसिन्वदपाङ्गलक्ष्मी
 मन्दं समाश्रयाति मञ्जनखिलनाय ॥ ५० ॥
 काषायमंशुकमिव प्रवृटं दधानो-
 माणिक्यकुण्डलरुचिर्ममताविरोधी ।
 शून्यन्तसौमनिरतस्ताराङ्गकास्ति
 कामाक्षि तावककटाक्षयतीश्वरोसौ ॥ ५१ ॥
 पाषाण एव हरिनीलमणिदिनेषु
 प्रकानताङ्गुवलयप्रकटीकरोति ।
 नैमित्तिकाजलदमेचकताततस्ते
 कामाक्षि शून्यमवमानमपाङ्गलक्ष्म्याः ॥ ५२ ॥
 शङ्कारविभ्रमवती सुतरां सुलज्जा
 नासाग्रमौक्तिकरुचा कृतमन्दहासा ।
 श्यामा कटाक्षसुपमा तव युक्तमेतत्
 कामाक्षि चक्षति दिग्म्बरवक्त्रविश्वं ॥ ५३ ॥
 नीलोत्पलेन मधुपेन च दृष्टिपातः
 कामाक्ष्यतुल्यमिति ते कथमामनन्ति ।

शैत्येन निन्दति यदन्वहमिन्दुपादान्
 पाथोरुहेण यदसौ कलहायते च ॥ ५४ ॥
 श्लोष्ठप्रभापटलविभ्रममुद्रितेन
 भ्रूवर्णिवीचिसुभगे मुखकालिसिन्धौ ।
 कामाक्षिवारिभरपूरणलखमान
 कालाब्जवाहसरणिं लभते कटाक्षः ॥ ५५ ॥
 मन्दस्मितैर्धवलितामणिकुण्डलांशु
 सम्पर्कलोहितरुचिस्त्वदपाङ्गधारा ।
 कामाक्षिमल्लिकुसुमैर्नवपल्लवैश्च ।
 नीलोत्पलैश्च रचितेव विभाति माला ॥ ५६ ॥
 कामाक्षि शीतलकृपारसनिर्भराभिः
 सम्पर्कपङ्कजकचिः त्वदपाङ्गमाला ।
 गोभिः सदा पुररिपोरभिलक्ष्यमाणा
 दूर्वाकदम्बकविडम्बनमातनोति ॥ ५७ ॥
 हृत्पङ्कजं मम विकासयिता प्रमुष्णा-
 न्नासासमुत्पलरुचस्तमसां निरोडा ।
 दोषानुषङ्गजडताञ्जगताख्यानानः
 कामाक्षि वीक्षणविलासइवोदयस्ते ॥ ५८ ॥
 चक्षुर्विसोहयति चन्द्राविभूषणस्य
 कामाक्षि तावककटाक्षतमः प्ररीहः ।
 प्रत्यङ्गखलु, नयनं स्तिमितम्पनीनां
 प्रावण्यमेव नरतीति पदं विचित्रं ॥ ५९ ॥

कामाक्षि वीक्षणरुचा युधि निर्जितं ते
नौलोत्पलन्निरवशेषगताभिमानं ।

आगत्य तत्परिसरं श्रवणाशतं श
व्याजेन नूनमभयार्थं न मातनोति ॥ ६० ॥

आश्चर्यमख्यं वदनाभ्युदयावलख्यं
कामाक्षि चञ्चलनिरीक्षणविभ्रमस्ते ।

धैर्यं विधूय तनुते हृदि रागवज्रं
शम्भोस्तदेव विपरोततया सुनीनाम् ॥ ६१ ॥

जन्तोरसकृत्प्रणमतो जगदीशतः
तेजस्विताञ्च निगिताञ्च मतिं सभायाम् ।

कामाक्षि माक्षिकभरीमिव वैखरीञ्च
लक्ष्मीञ्च पल्ललयति क्षणवीक्षणन्ते ॥ ६२ ॥

कादम्बिनो किमयतेन जलानुषङ्गं
भृङ्गावलिः क्लिबुरीकुरुते न पत्रम् ।

किं वा कलिन्दतनया सह तेन भङ्गं
कामाक्षि निश्चयपदं न तवाक्षिलक्ष्मीः ॥ ६३ ॥

काकीलपावकलृणीकरणपि दक्षं
कामाक्षि बालकासुधाकरशेखरस्य ।

अत्यन्तशीतलतमोप्यनिवारितं ते
चित्रं विमोहयति वित्तप्रयं कटाक्षः ॥ ६४ ॥

कार्पण्यपूररसवर्धितमख्य मोह-
कन्दोक्तं भवमयं विषपादपं मे ।

तुङ्गं च्छिनतु तुहिनाद्रिसुते भवत्याः

काञ्चीपुरीश्वरि कटाक्षकुठारधारा ॥ ६५ ॥

कामाक्षि घोरभवरोगचिकित्सनार्थं

मभ्यर्थं देशिककटाक्षभिषक्प्रसादात् ।

तत्रापि देवि लभते सुकृती कदाचि-

दत्यन्तदुर्लभमपाङ्गमहौषधं ते ॥ ६६ ॥

कामाक्षि देशिककृपाङ्गरमाश्रयन्ती

नानातपोनियमनाश्रितपाशबन्धाः ।

वासालयं तव कटाक्षमसुं महान्तं

सख्या सुखं समधियोविचरन्ति लोके ॥ ६७ ॥

साकूतसंज्ञपितगर्भितः ग्वहासं

प्रीडानुरागसहचारि विलोचनन्ते ।

कामाक्षि कामपरिपन्थिनि मारवौर-

संभ्राज्रविभ्रमदृशां प्रकटीकरोति ॥ ६८ ॥

कामाक्षि विभ्रमबलैकनिधिविधाय

भ्रूवल्लिचापकुटिलीकृतिमेव चित्रम् ।

स्वाधीनतां तव निनाय शशाङ्कमौले-

रङ्गाधराजसुखलाभमपाङ्गवीरः ॥ ६९ ॥

कामाङ्कुरैकनिलयस्तव दृष्टिपातः

कामाक्षि भक्तमनसां प्रददातु कामान् ।

रागान्वितः स्वयमपि प्रकटीकरोति

वैराग्यमेव कथमेष महामुनीनाम् ॥ ७० ॥

कालाम्बुवाहनिवहैः कलहायते ते
 कामाक्षि कालिममद्देन सदा कटाक्षः ।
 चित्तं तथापि नितरामभुमेव दृष्टा
 सोत्कण्ठ एव रजने किल नीलकण्ठः ॥ ७१ ॥
 कामाक्षि मन्थयिषीरवलोकनेषु
 कान्तं पयोजमिव तावकमक्षिपातम् ।
 प्रेमागमो दिवसवद्विक्रवीकरोति
 स्रज्जाभरो रजनिवन्द्युच्चो करोति ॥ ७२ ॥
 मूकोविरञ्चति परं पुरुषः सारूपः
 कन्दर्पति विद्वशराजति क्षिप्रवानः ।
 कामाक्षि केवलमुपकामकाल एव
 लीलातरङ्गितकटाक्षक्षि चण्ठे ॥ ७३ ॥
 नीलालका मधुकरन्ति मनीष नासा
 मुक्ताक्षः प्रकटकन्दबिसाङ्गरन्ति ।
 कारुण्यमम्ब मकरन्दति कामकोटि
 मन्थे ततः कमलमेव विलोचनन्ति ॥ ७४ ॥
 आकाङ्क्षमाणफलदानविचक्षणयाः
 कामाक्षि तावककटाक्षककामधेनोः ।
 सम्पर्क एव कथयमम्ब विमुक्तपाश-
 यन्थाः स्फुटन्तनुभृतः पशुतान्यजन्ति ॥ ७५ ॥
 संसारधर्मपरिपाकजुषां नराणां
 कामाक्षि शीतलतराणि तवेक्षणानि ।

सन्ध, चयन्ति मुद्गरिन्धनराशिरीत्या
 कामद्रुहो मनसि मन्मथचित्रभानुम् ॥ ७६ ॥
 चन्द्रातपन्ति घनचन्दनकर्दमन्ति
 मुक्तागुणन्ति हिमवारि निषेचनन्ति ।
 प्रेमास्वराशि सततस्त्रपितानि चित्रं
 कामाक्षि तावककटाक्षनिरीक्षणानि ॥ ७७ ॥
 कालाञ्जनप्रतिभटङ्गमनीयकान्त्या
 कन्दर्पतन्त्रकलया कलितानुभावम् ।
 काञ्चीविहाररसिके कलुसार्तिचोरं
 कङ्गोलयस्वमयि ते करुणाकटाक्षम् ॥ ७८ ॥
 कान्तेन मन्मथमदेन विमोह्यमान
 स्वान्तेन चूततकमूलगतस्य पुंसः ।
 कान्तेन किञ्चिद्वलोकय लोचनस्य
 प्रान्तेनमाञ्जननि काञ्चिपुरी विभूषे ॥ ७९ ॥
 कामाक्षि केपि सुजनास्वदपाङ्गसङ्घे
 करुणेन कन्दलितनीलिमसम्प्रदायाः ।
 उत्तंसकल्पितकुटुम्बचकोरपोषा
 नक्तन्दिनं प्रसवभूनयना भवन्ति ॥ ८० ॥
 नीलोत्पलप्रसवकान्तिनिदर्शनेन
 कारुण्यविभ्रमजुषा तव वीक्षणैः ।
 कामाक्षि कर्मजलधेः कलशीसुतेन
 पाशत्रयाद्द्वयममी परिमोचनीयाः ॥ ८१ ॥

अत्यन्तचञ्चलमलौकिकमञ्जनं किं
 शङ्कारभङ्गिरहिता किमु भृङ्गमाला ।
 धूमाङ्कुरः किमु हुताशनसङ्गहीनः
 कामाक्षि नेत्ररुचिनौलिमकन्दली ते ॥ ८२ ॥
 कामाक्षि नित्यमयमञ्जलिरस्तुमुक्ति-
 बीजाय विभ्रममदोदयघूर्णिताय ।
 कन्दर्पदर्पपुनरुद्भवसिद्धिदाय |
 कल्याणदाय तव देवि दृगञ्जलाय ॥ ८३ ॥
 दर्पाङ्कुरो मदनकेतन विभ्रमाणां
 निन्दाङ्कुरोपि दलितोसलचातुरीणाम् ।
 क्षीपाङ्कुरो भवतमिस्रऋदम्बकानां
 कामाक्षि पालयतु यां तदपाङ्गपातः ॥ ८४ ॥
 कैवल्यदोपमणिरुहणपर्वतेभ्यः
 कारुण्यनिर्भरपयःशतमन्यनेभ्यः ।
 कामाक्षि किङ्करितशङ्करमानसेभ्य-
 स्तेभ्योनमोस्तु तव वीक्षणविभ्रमेभ्यः ॥ ८५ ॥
 अल्पीयएव नवसुत्पलमम्बुहीना
 मीनस्य मासरणिरखुरुहञ्च किं वा ।
 दूरी मृगी तदसमञ्जरामञ्जनञ्च
 कामाक्षि वनीक्षणरुची तव कामयामः ॥ ८६ ॥
 मिश्रीभवङ्गरलपङ्किलशङ्करोरः
 सौमाङ्गणे किमपि रिङ्गणमादधानः ।

हेलावधूतललितश्रवणोत्पलोसौ
 कामाक्षि बालइव राजति ते कटाक्षः ॥ ८७ ॥
 प्रौढीकरोति विदुषां नवमूक्तिधाटीं
 चूताटवीविबुधकोकिललाख्यमानम् ।
 माध्वीरसं परिमलञ्च निरर्गलन्ते
 कामाक्षि वीक्षणविलासवसन्तलक्ष्मीः ॥ ८८ ॥
 कूलङ्गुलं वितनुते करुणाञ्जुवर्ष-
 सारस्वतं सुकृतिनः सुलभप्ररोहम् ।
 तुच्छीकरोति यमुनाञ्जुतरङ्गभङ्गीं
 कामाक्षि किं तत्र कटाक्षमहाञ्जुवाहः ॥ ८९ ॥
 जागर्ति देव करुणांशुकसुन्दरी ते
 ताटङ्गरत्नरुचिदाडिमखण्डशोणे ।
 कामाक्षि निर्भरकटाक्षमरीचिपुञ्ज
 माहेन्द्रनीलमणिपञ्जरमध्यभागे ॥ ९० ॥
 कामाक्षि सत्कुवलयस्य सगोत्रभावा-
 दाक्रामति शुनिमसौ तव दृष्टिपातः ।
 किञ्च स्फुटं कुटिलतां प्रकटीकरोति
 भ्रूवल्लरीपरिचितस्य फलं किमेतत् ॥ ९१ ॥
 एषा तवाक्षिसुषुमा विषमायुधस्य
 नाराचवर्षलहरी नगराजकन्ये ।
 शङ्के करोति शतधाहृदिधैर्यमुद्रां
 श्रीकामकोटि यदसौ शिशिरांशुमौलेः ॥ ९२ ॥

वाणेन पुष्पधनुषः परिकल्पमान-
 चाणेन भक्तमनसां करुणाकरेण ।
 कोणेन कोमलदृशः तव कामकोटि-
 शाणेन शोषय शिवे मम शोकसिन्धुम् ॥ ८३ ॥
 भारद्वाहोमुकुटसीमनि लल्यमाने
 मन्दाकिनौपयसि ते कुण्डिलञ्चरिष्णुः ।
 कामाक्षि कोपरभसाञ्जलमानमीन-
 सन्दोहमङ्गुरयति क्षणमक्षिपातः ॥ ८४ ॥
 कामाक्षि सबलितकुण्डलमौक्तिकांशु
 चञ्चत्सितश्रवणचामरचातुरीकः ।
 स्तम्भे निरन्तरमपाङ्गमये भवत्याः
 बहयकास्ति मकरध्वजमन्तहस्ती ॥ ८५ ॥
 यावत् कटाक्षरजनी समयागमस्ते
 कामाक्षि तावदचिरान्नमतां नराणाम् ।
 अविर्भवत्यमृतदोधितिद्विख्यमख-
 सखिन्मयं हृदयपूर्वगिरीन्द्रशृङ्गे ॥ ८६ ॥
 कामाक्षि कल्याणविटपौव भवत्कटाक्षो
 दिक्षुमस्तविभवन्नमतां नराणाम् ।
 भृङ्गस्य नीलनलिनस्य चक्रास्ति सम्यग्
 सर्वस्वमेव हरतीति परं विचित्रम् ॥ ८७ ॥
 अज्ञातभक्तिरसमप्रसरद्विवेक-
 मत्यन्तगर्वमनधीतसमस्तशास्त्रम् ।

अप्राप्तसत्यमसमीपगतञ्च सुक्तेः

कामाक्षि नैव तव काञ्छति दृष्टिपातः ॥ ९८ ॥

अत्यन्तशीतलमनिर्गलकर्मपाक-

काकोलहारि सुलभं सुमनीभिरेतत् ।

पौयूशमेव तव वीक्षणमस्य किं तु

कामाक्षि नीलमिदमित्ययमेव भेदः ॥ ९९ ॥

यातेन लोचनरुचिस्तव कामकोटि-

पातेन पातकपयोधिभयातुराणाम् ।

पतेन तेन नवकाञ्चनकुण्डलांशु-

पीतेन शीतलयभूधरकन्यके भाम् ॥ १०० ॥

॥ मूकपञ्चशतके कटाक्षतकं समाप्तम् ॥

मन्दस्मितशतकम् ॥

॥ ५ ॥

बध्नीसोवशमञ्जलिं प्रतिदिनं बन्धच्छिदे देहिनां
कन्दर्पगमतन्त्रमूलगुरवे कल्याणकोलीभुवे ।

कामाख्याघनसारपुञ्जरजसे कामद्रुहश्चक्षुषां
मन्दारस्तवकप्रभामदजुषे मन्दस्मितज्योतिषे ॥१॥

सध्नीचे नवमालिकासुमनसां नासाग्रमुक्तामणि-
राचार्याय शृणालकाण्डमहसान्नैसर्गिकाय द्विषे ।

स्वधुन्या सह युधने हिमरुचेरर्धासनाध्यासिने
कामाख्याञ्जितमञ्जरीधवल्लिमाह्वेताय तस्मै नमः ॥२॥

कपूर्वद्युतिचातुरीमतितरामल्पीयसीं कुर्वती
दौर्भाग्योदयमेव संविदधती दोषाकरोणां त्विषां ।

क्षुत्तानेव मनोचमल्लिविकरान् फुल्लानभिव्यञ्जती
कामाख्याशृदुलक्षितांशुलहरौ कामप्रसूरस्तु मे ॥ ३ ॥

या पीनस्तनमण्डली पगिलसत्कपूर्वलीपायते
या नीलेक्षणकान्तिरात्रिततिषु ज्योत्स्ना प्ररोहायते ।

या सौन्दर्यधुनी तरङ्गततिषु व्यालोलहंसायते
कामाख्याःशिशिरीकरोतु हृदयं सा मे स्मितप्राचुरी ॥४॥

येषाङ्गच्छति पूर्वपक्षसरणिं कौमुद्वतिश्वेतिमा

येषां सन्ततमारुरुक्षति तुलाकचांशरच्चन्द्रमाः ।

येषामिच्छति कम्बुरप्यसुलभामन्ते वसत् प्रक्रियां
 कामाच्या मम तां हरन्तु मम ते हासत्विषामङ्कुराः ॥ ५ ॥
 आशासीमसु सन्ततं विदधती नैशाकरीं प्रक्रियां
 काशानामभिमानभङ्गकलनाकौशल्यमाविश्रती ।
 ईशानेन विलोकिता सकुतुकं कामाच्च तेकल्पाप
 ल्लेशपायकरी चकास्ति लहरी मन्दस्मितज्योतिषां ॥ ६ ॥
 आरूढस्य सपन्नतस्तनतटौ साम्राज्यसिंहासनं
 कन्दर्पस्य विभोर्जगत्त्रयजयप्राकृत्य सुद्रानिधेः ।
 यस्याश्चामरचातुरीं कलयतेरश्मिच्छटा चञ्चला
 सा मन्दस्मितमञ्जरी भवतु नः कामाय कामाच्च ते ॥ ७ ॥
 शशोर्ज्या परिरन्धसन्धमविधौ नैर्मल्यसीमानिधे-
 र्गैर्वाणीव तरंगिणी कृतमृदुस्यन्दाकलिंदात्मजां ।
 कल्पाप्रीकुरुते कलङ्कसुषमां कण्ठस्थलीचुम्बिनीं
 कामाच्यास्मितकन्दली भवतु सा कल्याणसन्दोहिनी ॥ ८ ॥
 जेतुं हारलतामिव स्तनतटीं सञ्जरसुषी सन्तत-
 ङ्गन्तु निर्मलतामिव द्विगुणितां मग्ना घृणा स्तोतसि ।
 वक्त्रं विन्ध्यनीयतामिव हरं रागाकुलं कुर्वती
 मञ्जुस्ते स्मितमञ्जरी भवभयं मथ्यातु कामाच्च मे ॥ ९ ॥
 श्वेतापि प्रकटं निशाकररुचां मालिन्यमातन्वती
 शीतापि स्मर पावकं पशुपतेस्संधुचयन्ती सदा ।
 स्वाभाव्यादधराश्रितापि नमतासुच्चैर्दिगन्ती गतिं
 कामाच्च स्फटमन्तरा स्फरत नस्त्वन्वन्द्यामप्रभा ॥ १० ॥

वक्तुं श्रीसरसीजले तरलितभ्रूवस्त्रिकल्लोलिते
 कालिन्नादधती कटाक्षजन्घा माधुवतीं व्यापृतीं ।
 निनिर्द्रामलपुण्डरीककृहनापाण्डित्यमाविभ्रती
 कामाच्या स्मितचातुरी मम मनः कातर्यमुन्मलयेत् ॥ ११ ॥
 नित्यस्त्राधितबन्ध, जीवमधरं मैत्रीजुषं वल्लवैः
 शुद्धस्य द्विजमण्डलस्य च तिरस्कृतांरमण्याश्रिता ।
 या वैमल्यवती सदैव नमताञ्चेतः पुनीतेतरां
 कामाच्या हृदयं प्रसादयतु मे सा मन्दहासप्रभा ॥ १२ ॥
 द्रुह्यन्ती तमसं सुहृः कुमुदिनीसाहाय्यमाविभ्रती
 याक्ती चन्द्रकिरीरगेखरवपुक्षीधाङ्गणे प्रेङ्खणम् ।
 ज्ञानाभोनिधिवीचिकां सुमनसाङ्गुलङ्घ्याङ्गुर्वती
 कामाच्यान्मितकीमुदी हरतु मे संभारतापोदयम् ॥ १३ ॥
 काश्मीरद्रवधातुकर्दमरुचा कल्याणतां विभ्रती
 हंसौघैरिव कुर्वती परिचितं हारीकृतेमौक्तिकैः ।
 वक्षोजन्मतुषार शैलकटके सञ्चारमातन्वती
 कामाच्या सृदुलस्मितद्युतिमयी भागीरथी भाषते ॥ १४ ॥
 कंबोर्वंशपरम्परा इव कृपासन्तानवल्लीभुवः
 पम्फुल्लस्तवका इव प्रसृमरामूर्ताः प्रसादा इव ।
 वाक्प्रीयूषकृणा इव विपथगा पर्यायभेदा इव
 भ्राजन्ते तव मन्दहासकिरणाः काञ्चीपुरीनायिके ॥ १५ ॥
 वक्षोजे घनसारपत्ररचनाभङ्गी सपत्नायिता
 कण्ठे बन्धरदन्तपत्रकृहना व्यापारमद्रायिता ।

श्लोथश्रीनिकुरस्वपत्नवपुटे प्रेङ्खप्रसूनाधिता
 कामाक्षि स्फुरतां महीयहृदये त्वन्मन्दहासप्रभा ॥ १६ ॥
 येषां विन्दु रिवोपरि प्रक्षलितो नासाग्रमुक्तामणिः
 येषान्दीन इवाधिक एह प्रयते हारः करालं वनम् ।
 येषां विन्दु रिवीष्टयोरक्षिमा धत्ते स्वयं रञ्जनां
 कामाख्याः प्रभवन्तु ते मज शिवोक्ताशाय हासाङ्कुराः ॥ १७ ॥
 या जाड्याशान्निधिं क्षिपीति भजतां वैरायते केरवैः
 नित्यं या नियमेन या वयति ते कर्तुं त्रिणेलोत्सवम् ।
 विश्वज्ञान्द्रुमसञ्च वच्चरति या गर्वेण सा तादृशी
 कामाक्षि स्मितमञ्जरी तव कथं ज्योत्स्नेत्यसौ कीर्त्यते ॥ १८ ॥
 आरूढा रभसासुरापुररिपोराज्ञे षणोपक्रमे
 या ते मातरूपैति दिव्यतटिनी शङ्काकारौ तत्क्षणम् ।
 शोभो विपयति भ्रुवौ कुटिलयजानञ्जयत्याननं
 तां वन्दे मृदुहासपूरसुप्रभाभेकास्त्रनाथप्रिये ॥ १९ ॥
 वक्त्रेन्दोस्तव धन्विकास्मितरुचिर्वल्गु स्फुरन्ती सतां
 स्याच्चेद्युक्तमिदृशकोरमनसाङ्गामाक्षि कोतूहल
 एतच्चित्रमर्हनिर्गमं यदधिकं मेकं सदा गाहते
 विश्वोष्ठदुःखप्रभास्वपि च यद्विज्योक्तमाविभ्रते ॥ २० ॥
 साहाय्यङ्कलगाश्लुषेर्वहति ते कामाक्षि मन्दस्मितं
 शोभाशोभकचाञ्च विद्मन्निभासितद्विद्मं ब्रूसहे ।
 एतन्मादुदितं पुरा किल पपी कर्मः पुराणः पुमान्
 एतन्मध्यसमुद्भवां रसयते माधुर्यरूपां सुधां ॥ २१ ॥

उत्तुङ्गस्तनकुम्भशैलकटके विस्तारिकसूरिका
 पत्रश्रीजृषि चञ्चलास्मितरुवः कासाच्चि ते कोमलाः ।
 सन्ध्यादीवितिरञ्जिताइव मुहुस्मान्द्राधरज्योतिषा
 व्यालीलामलशारदाभ्रशकलव्यापारमातन्वते ॥ २२ ॥
 क्षीरं दूरत एव तिष्ठतु कथं वैमल्यमात्रादिदं
 मातस्ते सह पाठवीथिमयतां मन्दस्मितैर्मञ्जुलैः ।
 किञ्चेयन्तु भिदास्ति दोहनवशादेतत् साञ्जयते
 कामाच्च स्वयमर्थिवं प्रणमतामन्यत्तु दोदुह्यते ॥ २३ ॥
 कर्पूरैरमृतांशुभिर्जननि ते कान्तैश्च चन्द्रातपै
 र्मुक्ताहारगुणैर्मृणालवलयैर्मुग्धस्मितश्रीरियम् ।
 श्रीकाञ्चीपुरनायिके समतथा संस्तूयते सज्जनै-
 स्तत्तादृक् सम ताप शान्तिविधये किं देवि मन्दायते ॥ २४ ॥
 मध्येगर्भितमञ्जुवाक्यलहरी माध्वीडारी शीतला
 मन्दारस्तवकायते जमनि ते मन्दस्मितांशुच्छटा ।
 यस्यावह्वंयितुं मुहुर्विकसितं कामाच्चि कामद्रुही
 वल्लुर्वीक्षणविभ्रमव्यतिकरोवासन्तमासायते ॥ २५ ॥
 विम्बोष्ठद्युतिपुञ्जरञ्जितरुचिस्त्वन्मन्दहासप्रभा
 कल्याणं गिरिसार्वभौमतनये कल्लोलयत्वाशु मे ।
 फुल्लन्मल्लिपिनद्वहल्लकमयो मालेव वा पेयला
 श्रीकाञ्चीश्वरि मारमर्दितरुरोर्मध्ये मुहुर्लम्बते ॥ २६ ॥
 विभ्राणां शरदभ्रविभ्रमदृशां खद्योतमानाप्यसौ
 कामाच्चि मितमञ्जुरौ किरति ते कारुण्यधारारसम् ।

आश्चर्यं शिशिरीकरोति नितरां व्यालोक्य चैनामहो
 कामहेलति नीलकण्ठहृदयं कीतूहलान्दोलितम् ॥ २७ ॥
 प्रेङ्खत्प्रीडकटाक्षकुञ्जकुहरेष्वत्यच्छगुच्छायितं
 वक्त्रं दुच्छविसिन्धुवीचिनिचये फेनप्रतानाधितम् ।
 नैरन्तर्यविजृम्भितस्तनतटी नैचोलपट्टायितं
 कल्पाषं कवलौकरोतु मम ते कामाक्षि मन्दस्मितम् ॥ २८ ॥
 पीयूषं तव मन्थरस्मितमिति व्यर्थैव सा च प्रथा
 कामाक्षि भ्रवमौदृश यदि भवेदेतत्कथं वा शिवे ।
 मन्दारस्य कथालव न सहते मथ्नाति मन्दाकिनीं
 इन्दुं निन्दति कीर्तिते च कालसोपायोनिधेरीर्यते ॥ २९ ॥
 विखेपां नयनोत्सवं वितनुतां विद्योतताञ्चन्द्रमाः
 विख्यातो मदनान्तकेन मुकुटोमध्ये च संमान्यताम् ।
 आः किंजातमनेन हाससुषमामालोक्य कामाक्षि ते
 कालङ्कीमवलम्बते खलु दशाङ्गल्पाषहीनोप्यसौ ॥ ३० ॥
 चेतः शीतलयन्तु नः पशुपतेरानन्दजीवातवो
 नम्राणां नयनाध्वसीमसु शरच्चन्द्रातपोपक्रमाः ।
 संसाराख्यसरीरुहाकरखिलीकारे तुषारोत्कराः
 कामाक्षि स्मरकीर्तिवीजनिकरास्त्वन्मन्दहासाङ्कुराः ॥ ३१ ॥
 कर्षोधाख्यतमः कचाकचिकरान् कामाक्षि संञ्चिन्तये
 त्वन्मन्दस्मितरोचिषान्निभुवनक्षेमङ्गरानङ्कुरान् ।
 ये वक्त्रं शिशिरश्रियो विकसितां चन्द्रातपाम्भोरुह-
 छेषोद्धर्षणचातुरी मिव तिरस्कृतुं परिष्कर्वते ॥ ३२ ॥

कुर्युर्नः कुलशैलराजतनये कूलङ्गप्रभङ्गलं
 कन्दस्वर्धनचञ्चव स्वावशिवे मन्दस्मितप्रक्रमाः ।
 हे कामाक्षि समस्तसाक्षिनयनं सन्तोषयन्त्यान्तरं
 कर्पूरप्रकराद्भव प्रसृमराः पुंसामसाधारणाः ॥ ३३ ॥
 कर्मण स्त्रपयस्व कर्मकुहना चोरेण मारागम-
 व्याख्याशिक्षणद्वीक्षितेन विदुषा मञ्जीणलक्ष्मीजुषा ।
 कामाक्षि स्मितकन्दलेन कलुषा स्फोटक्रियाचञ्चुना
 कारुण्यामृतवीचिकाविहरणप्राचुर्यधुर्येण माम् ॥ ३४ ॥
 त्वन्मन्दस्मितकन्दलस्य नियतं कामाक्षि शङ्कामहे
 विखोकाग्रन नूतनः प्रचलितो नैशाकरश्रीकरः ।
 किञ्चित् क्षीरपयोनिधिः प्रतिनिधिस्वर्वाह्निनीवीचिका
 विम्बो कोपि विह्वलस्वएव कुहनामञ्जीमतल्लोरुचिः ॥ ३५ ॥
 दुष्कर्माकानिसर्गकर्कशमहासम्पर्कतप्तं मिल-
 त्यङ्कशङ्करवल्लभे भम मनः काञ्चीपुरालंक्रिये ।
 अस्व त्वन्मदुलसितामृतरसैः स्नात्वा विधूय व्यथां
 आनन्दोदयसौधशृङ्गपदवीमारोटुष्काकाङ्क्षति ॥ ३६ ॥
 नम्नाणां नगराजशेखरसुतेनाकालयातां पुरः
 कामाक्षि त्वरया विपत्प्रथमने कारुण्यधाराः किरन् ।
 आगच्छन्तमनुग्रहं प्रकटयन् आनन्दवीजानि ते
 नासौरे मृदु हासएव तनुते नाथे सुधाशीतलः ॥ ३७ ॥
 कामाक्षि प्रथमान विभ्रमनिधिः कन्दर्पदर्प
 प्रसमुग्धस्ते मृदुहास एव गिरिजेमुष्णातुमेकित्वप्रम् ।

यं द्रष्टुमिहिते कारयहउमे शम्भुस्तपामीलितं
 स्मिरं कारयति स्म ताण्डवविनोदाहिण्डिना तण्डुना ॥ ३८ ॥
 क्षुण्णं केनचिदेव धीरमनसा कुत्रापि नानाजनेः
 कामग्रन्थिनियंत्रितैरसुगमं कामाक्षि सामान्यतः ।
 मुग्धैर्द्रष्टुमशक्यमेव तमसोमूढस्य मे चक्षुषो
 मार्गं दर्शयतु प्रदीपइव ते मन्दस्मितश्रीरियम् ॥ ३९ ॥
 ज्योत्स्नाकान्तिभिरेव निर्मलतरं नैशाकरं मण्डलं
 हंसैरेव सरोविलक्षसलिलैर्व्याकीचमशोरुहं ।
 स्वच्छैरेव विकस्वरैरुडुगणैः कामाक्षि बिम्बन्दिवः
 पुण्यैरेव मृदुस्मितैस्तव मुखं पुष्पाति शोभान्तरम् ॥ ४० ॥
 मानग्रन्थिविधुन्तुदेन रभसादास्वाद्यमानो नव-
 प्रेमाडम्बरपूर्णमा हिमंकरे कामाक्षि ते तत्क्षणं ।
 आलोक्य स्मितचन्द्रिकां मुहुरिमामुन्मीलनजग्मुषी
 च्चेतश्शालयते चकोरचरितं चन्द्रार्धचूडामणैः ॥ ४१ ॥
 कामाक्षि स्मितमञ्जरीं तव भजे यस्यास्त्रिषामङ्कुरा
 नाथीनस्तनपानलालसतया निःशङ्कमङ्केशयः ।
 ऊर्ध्ववीक्ष्य विकर्षति प्रसृमरानुद्दामया शुण्डया
 सूनुस्ते विसमङ्कयाशु कुहन। दन्तावलयामणीः ॥ ४२ ॥
 गाढाश्लेषविमर्दसम्भ्रमवशादुद्दामसुक्तागुण-
 ग्रालम्बे कुचकुशयोर्विदलिते दक्षद्विषोवक्षसि ।
 या सख्येन पिनञ्छति प्रचुरया भासा तदीयां दशां
 सा मे खोलति कामकीटिहृदये सांद्रस्मितांशुच्छटा ॥ ४३ ॥

मन्दारे तव मन्थरस्मितरुचोमात्सर्यमालोक्यते
 कामाक्षि स्मरशासने च नियतं रागोद्दयोलक्ष्मते ।
 चान्द्रीषु द्युतिमञ्जरीषु च महादोषाङ्कुरोद्दृश्यते
 शुडानां कथमीदृशो गिरिसुते शुद्धा दशा कथ्यताम् ॥ ४४ ॥
 पौयूषं खलु पीयते सुरजनैर्दुग्धांशुधिमथ्यते
 माहेमैश्च जटाकलापनिगलैर्मन्दाकिनी नक्षते ।
 शीतांशुः परिभूयते च तमसा तस्मादनेतादृशी
 कामाक्षि स्मितमञ्जरी तव वचोवैदग्ध्यमुल्लङ्घते ॥ ४५ ॥
 आशङ्के तव मन्दहासलहरी मन्यादृशीं चन्द्रिका-
 मेकांस्त्रिशकुटुम्बिनि प्रतिपदं यस्याः प्रभासङ्गमे ।
 वचोजांबुरुहौ नते रभयदं काञ्चीदशाकाशमली-
 मस्यांभोरुहमश्व किञ्च शनकैरालम्बते फल्लतां ॥ ४६ ॥
 आस्तीर्णांवरकान्तिपल्लवचये वासं मुहुर्जग्मुषो
 कामद्रोहिणि मांसलस्मरशरज्वालावलीं व्यञ्जती ।
 निन्दन्ती घनसारहारवलयज्योत्स्नामृणालानि ते
 कामाक्षि स्मितचातुरी विरहिणोरीतिं जगाहितरां ॥ ४७ ॥
 सूर्यालोकविधौ विकासमधिकं यान्ती हरन्ती तमः
 संदोहं नयनान्निजस्मरणतोदोषाकरद्वेषिणी ।
 निर्यान्ती वदनारविन्दकुहरान्निधूतजाड्यान्तृणां
 श्रीकामाक्षि शिवे तव स्मितमयी चित्रीयते चन्द्रिका ॥ ४८ ॥
 कुण्ठीकुर्युरमी कुबोधघटना मस्मन्मनोमन्थिनीं
 श्रीकामाक्षि शिवंकरास्तव शिवे श्रीमन्दहासांकुराः ।

ये तन्वन्ति निरन्तरं तरुणिमस्तंवेरमग्रामणी
 कुम्भाहन्दविडम्बिनि स्तनतटे सुक्ताकुशाडम्बरम् ॥ ४८ ॥
 प्रेङ्गन्तः शरदम्बुदा इव घनैः प्रेमामिलैः प्रेरिता
 मज्जन्तोमदनारिकण्ठसुषमास्त्रिधौ सुहुर्मन्यरं ।
 श्रीकामाक्षि तंव स्मितांशुनिकराश्यामायमानश्रियो-
 नीलांभोधरनैपुणीं ततइतोनिर्निद्रयंत्यञ्जसा ॥ ५० ॥
 व्यापारं चतुराननैकविह्वती व्याकुर्वती कुर्वती
 रुद्राक्षयहणं करेण सततं वागूर्भिक्रमोलिता ।
 उतफुल्लद्वयलारविन्दमधरीकृत्य स्फुरन्ती सदा
 श्रीकामाक्षि सरस्वतीव जयति त्वञ्जन्दहासप्रभा ॥ ५१ ॥
 कर्पूरद्युतितस्करेण महसा कल्पावयन्ती सुखं
 श्रीकाञ्चीपुरनायिके पतिरिव श्रीमन्दहासोपि ते ।
 आलिङ्गत्यतिपीवरां स्तनतटीं विस्वाधरं चुम्बति
 श्रीठं गाढभरं व्यनक्ति मनसोधैर्यं धुनीतेतरां ॥ ५२ ॥
 वैशद्येन च विश्वतापहरणक्रीडापटीयस्तथा
 षाण्डित्येन पचेलिमेन जगतां नेत्रोत्सवोत्पादने ।
 कामाक्षि स्मितकन्दलैस्तव तुलामारोढुमुद्योगिनी
 ज्योत्स्नासी जलराशिपीषणतया दूथां प्रपन्ना दशाम् ॥ ५३ ॥
 लावण्याम्बुजिनी मृणालवलयेः शृङ्गारगर्जद्विप-
 ग्रामण्यश्रुतिचामरैस्तारुणिस्रारज्यवीजांकुरैः ।
 आनन्दासृतसिन्धुवीचिपृषतैरास्याञ्जहंसैस्तव
 श्रीकामाक्षि मथानमन्दहासितैस्त्रैर्मनःकल्पधम् ॥ ५४ ॥

उक्तुङ्गस्तनमण्डलीपरिचलन्माणिक्यहारच्छटा-
 चञ्चच्छोणिमपुञ्जप्रध्यसरणिं मातः परिष्कुर्वती ।
 या वैदग्ध्यमुपैतिशाङ्करजटाकान्तारवाटीपत्रत्
 स्वर्वापीपयसां स्मितद्युतिरसौ कामाक्षि ते मञ्जुला ॥ ५५ ॥
 सन्नामैकजुषा जनेन सुलभं सं सूचयन्ती शनै-
 र्क्तुङ्गस्य चिरादनुग्रहतरोरुत्पत्सप्रमानं फलम् ।
 प्राथम्ये सविकस्वरामलसुमप्रागल्भ्यमन्वेयुषी
 कामाक्षि स्मितचातुरी तव मम क्षेमंकरौ कल्पयताम् ॥ ५६ ॥
 धानुष्काग्रसरस्य लोलकुटिलभ्रूलेखया विभ्रतो
 लीलालोलशिलीमुखं नववयस्साम्राज्यलक्ष्मीपुषः ।
 जेतुं मन्मथमर्दिनं जननि ते मन्दस्मितप्रक्रमो
 वल्लुर्विभ्रमभूभृतोपि तनुते सेनापतिप्रक्रियां ॥ ५७ ॥
 यन्नाकम्पतकालकूटकबलीकारे च चुम्बेन यद्
 ग्लानिंचक्षुषि रुक्षितानलशिखे रुद्रस्य तत्तादृशं ।
 चेतोयत्प्रसभंस्मरज्वरशिखिज्वालेन लेलिह्यते
 तत् कामाक्षि तव स्मितान्शुकणिकाहेलाभवं प्राभवं ॥ ५८ ॥
 सन्मिन्नेव सुपर्वलोकतटिनीवीचीचयैर्यामुनैः
 सन्मिन्नेव शशाङ्गदीप्तिलहरो नीलैर्महानोरदः ।
 कामाक्षि स्फुरिता तव स्मितरुचिः कालाञ्जनस्यर्धिना
 कालिन्नाकचरोचिषां व्यतिकरे काञ्चिद्दृशामश्रुते ॥ ५९ ॥
 जानीमीजगदीश्वरि प्रणमतां त्वस्मन्दहासप्रभां
 श्रीकामाक्षि कुरुद्वतीमभिनवामिषा यतस्सुर्वदा ।

आस्येन्दोरवलोकने पशुपते रभ्येति संफुल्लतां
 तन्द्रालुस्तदभावएव तनुते तद्वैपरीत्यक्रमं ॥ ६० ॥
 यान्ती लोहितिमानमभ्रतटिनी धातुच्छटाकदमै-
 र्भान्तीबालगभस्तिमालिकिरणैर्मैघावली शारदी ।
 विम्बोष्ठद्युतिपुञ्जबुम्बनकलाशोणायमानेन ते
 कामाक्षि स्मितरोचिषा समदशामारोढुमाकाङ्क्षते ॥ ६१ ॥
 श्रीकामाक्षि सुखेन्दुभूषणमिदं मन्दस्मितं तावकं
 नेत्रानन्दकरन्तथास्मिन्नकरोगच्छेद्यथा तिग्मतां ।
 शीतं देवि तथा यथा हिमजलं सन्तापमुद्रास्सदं
 श्वेतं किञ्च तथा यथा मलिनतां धत्ते च सुक्तामणिः ॥ ६२ ॥
 त्वन्मन्दस्मितमञ्जरीं प्रसृमरां कामाक्षि चन्द्रातपं
 सन्तस्मस्मितमामनं त्यक्त्वहितं तन्नक्षत्रं लक्ष्यते ।
 अस्माकं न धुनोति तापमधिकं धुनोति नाभ्यन्तरं
 ध्वान्तं तत् खलु दुःस्वितावयममी क्लेनेति जानीमहे ॥ ६३ ॥
 नम्रस्य प्रणयप्ररोहकलहच्छेदायपादाजयो-
 र्मन्दं चन्द्रकिशोरशेखरवर्णैः काष्ठाक्षि रागेण ते
 बन्धूकप्रसवश्रियं जितवतीवर्हीयतीं तद्रुचिं
 विम्बोष्ठस्य रुचिर्निरस्य हसितज्योत्स्नावयस्यायते ॥ ६४ ॥
 सुक्तानां परिमोचनं विदधतस्तत्प्रोतिनिष्पादिनी
 भूयोदीर्यत एव दूनभजसस्तत्पालनं तन्वती ।
 उद्भूतस्य जलान्तराद्विरतं तद्दूरतां जग्मुषी
 कामाक्षि स्मितमञ्जरी तव कथं कम्बोस्तुलामश्रुते ॥ ६५ ॥

श्रीकामाक्षि तव स्मितद्युतिभरौ वैदग्ध्यलोलायितं
 पश्यन्त्योपि निरन्तरं सुविमलं मान्या जगन्मण्डले ।
 लोकं भासयितुं किमर्थमनिशं प्राकाश्यमातन्वते
 मन्दाक्षं विरहय्य वस्तुविभवैर्मन्दारचन्द्रोदयाः ॥ ६६ ॥
 क्षीराब्धेरपि शैलराजतनये त्वन्मन्दहासस्य च
 श्रीकामाक्षि बलक्षिमीदयनिधेः किञ्चिद्भिदां ब्रूमहे ।
 एकस्मै पुरुषाय देवि स ददौ लक्ष्मीं कदाचित्पुरा
 सर्वेभ्योपि ददाम्यसौ तु सततं लक्ष्मीं च वागीश्वरीं ॥ ६७ ॥
 श्रीकाञ्चीपुररत्नदीपकलिके तान्येव विश्वान्तरे
 चाकोराणि चराचरेश्वरि परं धन्यानि मन्यामहे ।
 कम्पातीरकुटुम्बचक्रमकलाञ्जुञ्जुनि चञ्जूपटैः
 नित्यं यानि तव स्मितेन्दुमहसामास्वादमातन्वते ॥ ६८ ॥
 शैत्यप्रक्रममाश्रितोपि नमतां जाड्यप्रभां धूनयन्
 रागव्यञ्जनपेशलोपि गिरिजे वैमल्यमुल्लासयन् ।
 लीलालापपुरस्कारोपि सततं वाचयमान् प्रीणयन्
 कामाक्षि स्मितरोचिप्रान्तव समुल्लासः कथं वर्णयते ॥ ६९ ॥
 शोणी चञ्चलमेखला मुखरितं लीलागतं मन्यरं
 भ्रूवल्लीचलनं कटाक्षवलनं मन्दाक्षवीचाचणम् ।
 यद्वैदग्ध्यमुखेन मन्मथरिपुं सम्मोहयत्यञ्जसा
 श्रीकामाक्षि तव स्मिताय सततं तस्मै नमस्कर्महे ॥ ७० ॥
 श्रीकामाक्षि मनोज्ञमन्दहसितज्योतिःप्ररोहे तव
 स्मीतश्वेतिमसार्वभौमसरणिप्रागल्भ्यमभ्येयुषि ।

चन्द्रोयं युवराजतां कलयते चेटीधुरञ्चन्द्रिका
 गङ्गा सा च सुधाभरी सहचरी साधर्म्यमालम्बते ॥ ७१ ॥
 ज्योत्स्ना किं तनुते फलन्तनुमतामौष्णप्रशान्तिविमा-
 त्वमन्दस्मितरोचिषा तनुमतां कामाक्षि रोचिष्णुना ।
 सन्तापोविनिवार्यते निजवचःप्राचुर्यमं कुर्यते
 सोन्दर्यं परिपूर्यते जगति सा कीर्तिञ्च सन्तार्यते ॥ ७२ ॥
 वैमल्यं कुमुदश्रियां हिमरूचः कान्त्येव सन्धुक्षते
 ज्योत्स्नारोचिरपि प्रदीपसमयं प्राप्यैव सम्पद्यते ।
 श्वच्छत्वं नवमौक्तिकस्य परमं संस्कारतोदृश्यते
 कामाख्यास्मितदौधितेर्विशदिमा नैसर्गिका भासते ॥ ७३ ॥
 प्राकाश्यं परमेश्वरप्रणयिनि त्वन्मन्दहासश्रिय-
 श्रीकामाक्षि मम क्षिणोतु ममता वैचक्षण्यमचयाम् ।
 यज्ञोत्थैव निलीयते हिमकरो मेघोदरे शुक्तिका-
 गर्भे मीक्तिकमण्डली च सरसोमध्ये मृणाली च सा ॥ ७४ ॥
 हिरण्ये च गुह्ये च हर्षभरितं वात्सल्यमङ्कुरयन्
 मारद्रोहिणि पुरुषे सहभवं प्रेमाङ्कुरं व्यञ्जयन् ।
 आनम्रेषु जनेषु पूर्णकरुणावेदग्धामुत्तालयन्
 कामाक्षि स्मितमञ्जरस्तथ कथङ्गारं मया कथ्यते ॥ ७५ ॥
 रुक्मिणीद्विजराजकोप्यविरतं कुर्वन् द्विजैस्सुभमं
 वाणीपङ्कतिदूरकोपि सततं तस्माहचर्यं वहन् ।
 आशान्तं पशुदुर्लभोपि कलयन् पत्नी पशूनां रतिं
 श्रीकामाक्षि तव स्मिताकृतरसस्यन्दोमयि सन्दताम् ॥ ७६ ॥

श्रीकामाक्षि महेश्वरे निरुपमप्रेमाङ्कुरप्रक्रमं
 नित्यं यः प्रकटीकरोति सहजामुन्निद्रयन्माधुरीम् ।
 तत्तादृक् तव मन्दहाससुषमापातं कथं मानितं
 तन्मूर्धासुरनिम्नगाञ्च कलिकामिन्दोरुता नन्दति ॥ ७७ ॥
 ये माधुर्यविहारमण्डपभुवोये शैत्यसुद्राकरा
 ये वैशद्यदशाविशेषसुभगास्तेमन्दहासाङ्कुराः ।
 कामाख्यासुहृजं गुणत्रयमिदं पर्यायतः कुर्वतां
 वाणीगुम्भनडम्बरे च हृदये कीर्त्तिप्ररोहे च मे ॥ ७८ ॥
 कामाख्या मृदुलस्मितांशुनिकरादाक्षान्तके वीक्षण्ये
 मन्दाक्षयहिला हिमद्युतिमयूखक्षेमदीक्षाकराः ।
 दाक्ष्यं पद्मलयन्तु माक्षिकगुणन्दाक्षाभवस्वक्षुमे
 सूक्ष्मं मोक्षपथं निरीक्षितुमपि प्रक्षालयेयुर्मनः ॥ ७९ ॥
 जाल्याशीतलशीतलानि मधुराख्ये तानि पूतानि ते
 गाङ्गानीव जलानि देवि पटलान्यल्पस्मितज्योतिषाम् ।
 एनः पङ्कपरस्परामलिनितामेकाञ्जनाद्यप्रिये
 प्रधानां सुतरां मदीयधिषणां प्रक्षालयन्तु क्षणात् ॥ ८० ॥
 अश्रान्तं परतन्वितः पद्मपतिस्त्वन्मन्दहासाङ्करैः
 श्रीकामाक्षि तदीयवर्णसमतासङ्गे न शङ्कामहे ।
 इन्दुं नाकधुनीञ्च शेखरयते मालाञ्च धत्ते नवै
 वैकुण्ठै रवकुण्ठनञ्च कुलते धूलौचयैर्भास्मिनैः ॥ ८१ ॥
 श्रीकाञ्चीपुरदेवते मृदवचक्षुरभ्य सुद्रास्यदं
 प्रौढप्रमलतानवीनकुसुमं मन्दस्मितन्तावकम् ।

मंहाङ्गन्दलय प्रियस्य वदनालोके समाभाषणे
स्रक्ष्णै कुट्मलितिप्ररुद्धपुलके यच्छ्लेषणे फुल्लति ॥ ८२ ॥
किन्त्रै स्त्रोतसमखिके परिणतं स्त्रोतश्चतुर्थं नवं
पौष्पस्य समस्ततापहरणं किं वा द्वितीयं वपुः ।
किं खिन्नैः कठिकं गिरोमधुरिमास्त्रादाय नव्यम्पयः
श्रीकाञ्चीपुरनायकप्रियतमै मन्दस्मितन्तावकम् ॥ ८३ ॥
भूषावक्तुसरोरुहस्य सहजा वाचस्त्रास्त्री शाश्वती
नीवीविभ्रमसन्ततेः पशुपतेस्त्राध्वी दृशां वारणा ।
जीवातुर्मदनश्रियश्शशिरुचेरुच्चाटिनी देवता
श्रीकामाक्षि गिरामभूमिमयते हासप्रभामञ्जरी ॥ ८४ ॥
सतीश्वेतिमकन्दलस्य वसतिः शृङ्गारहारश्रियः
पूर्तिस्फूर्तिभरौ रसस्य लहरौ कारुण्यपाथोनिधेः ।
वाटो काचन कौसुमी मधुरिमखाराजप्रलक्ष्म्यास्तव
श्रीकामाक्षि ममास्त, मङ्गलकरौ हासप्रभाचातुरी ॥ ८५ ॥
तुङ्गस्य स्तनमण्डलस्य विलसन्नावण्यलीलानटी
रङ्गस्य स्फुटभूर्ध्वसीमनि सुहृः प्राकाश्यमभ्ययुषी ।
श्रीकामाक्षि तव स्मितद्युतिर्तार्तिर्विबोष्ठकान्धङ्कुरै-
श्रित्रां विद्रुममुद्रिकां वितनुते मीत्तीं वितानश्रियम् ॥ ८६ ॥
जन्तूनाञ्जनिमृत्युदुःखलहरीसन्तापनं कान्ततः
प्रौढानुग्रहपूर्णशौतलरुचो नित्योदयं विभ्रतः ।
श्रीकामाक्षि विसृत्वरा द्रव कराहासाङ्गरास्त्रे हठा-
दालोकेन निहन्युत्पथमसप्तोमस्य मे सन्ततिम् ॥ ८७ ॥

स्वाभाव्यान्तव वक्तृमेव ललितं सन्तोषसम्पादकं
 शब्दोः किं पुनरश्चितस्मितरुचः पाण्डित्यपात्रीकृतम् ।
 अभोजं स्वतएव सर्वजगतां चक्षुःप्रियं भावुकं
 कामाक्षि स्फुरिते शरद्विलसिते कौटुम्बिधम्भासते ॥ ८८ ॥
 पुष्पिर्निर्मलमानसैर्विदधते मैत्रीरसं निर्मलं
 कर्तुं कर्मलयञ्च निर्मलतमां कीर्तिं लभन्ते तराम् ।
 सृक्तिं पद्मलयन्ति निर्मलगुणा यत्तावकास्त्रिवका
 तत्कामाक्षि तव स्मितस्य किल सन्नैर्माख्य लीलानिधेः ॥ ८९ ॥
 आकर्षन्नयनानि नाकसदसां शैत्येन संस्तम्भय-
 त्त्रिन्दुं किञ्च विमोहयन् पशुपतिं विश्वार्तिमुच्चाटयन् ।
 हिंस्रन् संसृतिडम्बरं तव शिवे हासाह्वयोमान्विक-
 थीकामाक्षि मदौयतापतमसोविद्वेषणे चेष्टताम् ॥ ९० ॥
 क्षेपोयक्षपयन्तु कल्पप्रभयं त्वस्माकमल्पस्मित-
 ज्योतिर्मण्डलचक्रमास्तव शिवे कामाक्षि रोचिष्णवः ॥
 पीडाकर्मठकर्मघर्मसमयव्यापारतापानल-
 श्रीवातानवहर्षघर्षणसुधास्त्रोर्तास्वनी श्रीकराः ॥ ९१ ॥
 श्रीकामाक्षि तव स्मितैन्दवमहः पूरे परिस्फूर्जति
 प्रौढिर्वारिधिचातुरीं कलयते भक्ताञ्जनां प्रातिभा ॥
 दौगधप्रसरस्तमःप्रकटिका साधर्म्यमाविभ्रते
 किं किङ्करवसाहचर्यपदवीरीत्या न धत्ते पदम् ॥ ९२ ॥
 मन्दारादिषु मन्मथारमिहिषि प्राकाश्यरीतिन्निजां
 कादाचित्कतया विशक्य बहुशोवैशद्यमुद्रागुणः ।

श्रीकामाक्षि तदीय सङ्गमकलामन्दौभवत्कोतुक्कः
 सान्तत्येन तव स्मिते वितनुते खैरासना वासनाम् ॥६३॥
 इन्धाने भववीतिहोत्रनिवहे कर्मौघचण्डानिल
 प्रौढिन्ना बहलीकृते निपतितं सन्तापचिन्ताकुलं ।
 मातर्माग्परिषिञ्च किञ्चिदरुणैः पौषूपवर्षैरिव
 श्रीकामाक्षि तव स्मितद्युतिकण्णैरोष्ठांशुलीलाचणैः ॥ ६४ ॥
 भाषाया रसनाग्रलेखनजूपः शृङ्गारमुद्रासखी
 लीलाजातरते स्मृत्वेन नियमस्नानाय मेनात्मजे ।
 श्रीकामाक्षि सुधामयीव शिशिरा स्रोतस्विनी तावकी
 गाढानन्दतरङ्गिता विजयते हासप्रभाचतुरी ॥६५॥
 सन्तापं विरलीकरोतु सततं कामाक्षि मञ्चेतना
 मञ्जन्ती मधुरस्मितामरधुनी कल्लोलजालेषु ते ।
 नैरन्तर्यमुपेत्य मन्मथमरुक्तीलेषु येषु स्फुटं
 प्रेमन्दुः प्रतिविम्बितोवितनुते कौतूहलं धूर्जटेः ॥ ६६ ॥
 चेतत्तीरपयोधिमन्यनचलद्रागास्थमन्याचल-
 क्षोभव्यापृतिसम्भवां जननि ते मन्दस्मितश्रीसुधां ।
 स्वादं स्वादमुदीतकौतूकरसं नेत्रत्रयी शंकरी
 श्रीकामाक्षि निरन्तरं परिणमत्यानन्दवीचीमयी ॥ ६७ ॥
 आलोके तव पञ्चसायकरिपोरुहामकौतूहल
 प्रेङ्खन्यारुतघट्टनप्रचलितादानन्ददुग्धाब्जधेः ।
 काञ्चिद्वीचिसुदञ्चतीं प्रतिनवां सखित्प्ररोहात्मिकां
 श्रीकामाक्षि कवीश्वरस्मितमिति व्याकुर्वते सर्वदा ॥६८॥

सूक्तिः शीलयते किमद्रितनये मन्दस्मितात्तेमुहु-
 र्माधुर्यागमसम्प्रदायमथवा सूते नु मन्दस्मितम् ।
 इत्यङ्गामपि गाहते मम मनस्सन्देहमार्गभ्रमी
 श्रीकामाक्षि न पारमार्थ्यसरणिस्फूर्ती निधत्ते पदम् ॥ ८८ ॥
 क्रीडालोलकपासरोरुहमुखी सौधाङ्गणेभ्यः कवि-
 श्रेयोवाक्परिपाटिकामृतभरती सतिग्रहेभ्यः शिवे ।
 निर्वाणाङ्कुरसार्वभौमपदवीसिंहासनेभ्यस्तव
 श्रीकामाक्षिमनोञ्जमन्दहसितज्योतिःकणेभ्यो नमः ॥ १०० ॥

॥ इति मन्दस्मितशतकं समाप्तम् ॥

॥ समाप्ताचेयं शतकावलिः ॥

३०	सर्वदर्शनसंग्रह	...	१
३१	भामिनीविलास - सटीक	...	१
३२	हितोपदेश - सटीक	...	१
३३	भाषापरिच्छेद सुक्तावलीसहित	...	१
३४	बहुविधाहवाद	...	।
३५	दशकुमारचरित—सटीक	...	१॥
३६	परिभाषेन्दुशेखर	...	॥
३७	कविकल्पद्रुम (वोपदेवकृत धातुपाठ)	...	॥
३८	चक्रदत्त (वैद्यक)	...	१॥
३९	उणादिसूत्र - सटीक	...	२
४०	सिद्धिनी कोष	...	१
४१	पञ्चतन्त्रम् [श्रीविष्णु-शर्मा-सङ्कलितम्]	...	२॥
४२	विद्वन्मोदतरङ्गिणी (चम्पूकाव्य)	...	॥
४३	माधवचम्पू	...	। =
४४	तर्कसंग्रह (इ राजी अनुवाद सहित)	...	॥
४५	प्रसन्नराघवनाटक (श्रीजयदेवकविरचित)	...	१
४६	विवेकचूडामणि [श्रीमत्शङ्कराचार्य विरचित]	...	। =
४७	काव्यसंग्रह [सम्पूर्ण]	...	५
४८	लिङ्गानुशासन (सटीक)	...	।
४९	ऋतुसंहार—सटीक	...	। =
५०	विक्रमार्वशी—सटीक	...	१॥
५१	वसन्ततिलकभाग	...	। =
५२	गायत्री [वङ्गाक्षरैः]
५३	सांख्यदर्शन (भाष्यसहित) सांख्यप्रवचनभाष्य	...	९
५४	भोजप्रबन्ध	...	॥
५५	नलोदय—सटीक	...	। =
५६	ईश कोन कठ, प्रश्न, सुख, माण्डव्य, [सटीकरुभाष्य]	...	५

३९	हृद्ददारण्यक (उपनिषद्) [भाष्यसहित] ...	१०
३०	सुश्रुत ...	४
३१	शाङ्गधर [वैद्यक] ...	१
३२	वेतालपञ्चविंशति ...	॥०
३३	पातञ्जलदर्शन [सभाष्य-सटीक-सत्रची] ...	४
३४	आत्मतत्त्वविवेक [बौद्धाधिकार] ...	२
३५	मुक्तिकोपनिषत् ...	=
३६	उपमानचिन्तामणि ...	।
३७	नागानन्दनाटक ...	१
३८	पूर्णप्रज्ञदर्शनम् । मध्वस्वामिद्वयतभाष्य सहितम्	२
३९	चन्द्रशेखर चम्पू काव्यम् सम्पूर्ण	३
४०	सामवेदस्य मन्त्रब्राह्मणम् भाष्यसहितम् ...	२
४१	आरण्य संहिता भाष्य सहिता ...	१
४२	विद्यशाल भञ्जिका नाटिका—सटीक ...	१
४३	कारणव्यूह [बौद्धशास्त्रम्] ...	२
४४	कुवलयानन्द—सटीक ...	३
४५	प्रियदर्शिका नाटिका—सटीक [श्रीहर्ष विरचिता] ॥	
४६	सारस्वत व्याकरण—सटीक ...	११
४७	वासवदत्ता—सटीक ...	२
४८	पुष्पवाण विलासकाव्य[कालिदास कृतम्] सटीक ॥	
४९	सहिष शतकम्, पदारविन्द शतकम्, स्तुतिशतकम्, मन्दस्मित शतकम् कटाक्षि शतकम् ...	१
५०	मनुसंहिता - कुल्लुकभट्टकृत टीका सहित...	५
५१	नैषध चरितम् (टीकासहित) मल्लिनाथकृत	१०
५२	चन्द्रालोक (प्राचीन अलङ्कार ग्रन्थ) ...	॥

कलिकातासंस्कृतविद्यामन्दिरे—वि, ए, उपाधिधारिणः